

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 9 "

Nr. de Duminecă
Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDAȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscrise nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Urmările anexării.

Dela un membru al diplomației unei mari pu-
teri din Europa centrală primim următoarele
considerațiuni privitoare la urmările anexării Bos-
niei și Herțegovinei la monarhia austro-ungară:

Anexarea provinciilor Bosnia și Herțego-
vina la monarhia Habsburgilor este punctul
de plecare al unei noi constelațiuni în con-
certul politic european.

Nimicirea în chip volnic a tratatului dela
Berlin din partea monarhiei austro-ungare
oferă puterilor în afară de tripla alianță po-
sibilitatea de a-și justifica neîncrederea lor
față de loialitatea politică a diplomației au-
stro-ungare, care a primit dela puterile sig-
natore mandatul să asigure ordinea publică
într-o parte a imperiului otoman și apoi a
abuzat de acest mandat spre a-și mări teri-
toriu apropiindu-și teritorii turcești fără
nici un alt titlu de drept.

Elementul sud-slavic devine prin aceasta
dușman neîmpăcat al monarhiei. Serbia și
Muntenegrul, ambele state sârbești, silite
prin forța aspirațiunilor de rasă, vor afla,
fără îndoială, modalitatea înțelegerii în scopul
de a afla și ține neconținut trează nemul-
țumirea slavilor de sud aflători sub domi-
națiunea austro-ungară.

Sprrijinul, ce îl oferă monarhia austro-
ungară noului regat bulgar cu scopul vădit
de a dobândi în aceasta țară un sprijin per-
manent în dosul Serbiei (Rückhalt) fatali-
cește va răci relațiunile de bună prietenie

între monarhie și regatul Român, care în
contra poftelor bulgărești va fi nevoit să
caute sprijin la puterile geloase de prepo-
teța monarhiei habsburgice în peninsula
balcanică.

Cu toate asigurările, ce le va da baronul
de Aehrenthal privitor la bunile relațiuni
între Italia și monarhia austro-ungară (de
atunci acestea asigurări s'au dat în ședința
de ieri a delegațiunilor austro-ungare. Nota
Red.), în fața extinderii de putere a acestei
monarhii pe țărmul ostic al Adriaticei, Italia
îngrijată pentru interesele sale pe apele a-
cestei mări, va nuzi la recompensațiune prin
anexarea teritoriului friaulic. Apartinența ne-
naturală a Italiei la tripla alianță se va de-
sfăce și această țară, asemenea României,
va trebui să-și caute prietenii firești între
contrarii monarhiei habsburgice.

Această nouă constelațiune de interese se
va abate fatalicește în alvia curentului, care
duce spre atelierul, unde în contra arogan-
ței fără margini a elementului german din
Europa-Centrală se făuresc deja copciile bu-
nei înțelegeri între elementul romanic și slav,
la care este deja abătută și Anglia prin
cumpănirea rigidă a intereselor sale mate-
riale.

Grecia niciodată nu-și va abandona justa
sa pretenziune de a ajunge stăpână peste
portul comercial Salonichi și astfel sinul a-
cesta de mare, spre care stă mereu ațintită
pofa de nesăbuit apetit a comerțului ger-
man, pe care crede a-l cuceri prin naivita-
tea istorică a urmașilor lui Rudolf de Habs-

burg, va spori asemenea zalele, din care
se făurește în mod atât de firesc veriga duș-
mană în jurul monarhiei poliетnice din ba-
zenul central al Dunării.

Șovinismul maghiar, inventat și susținut
în mod artificial cu scopul de a asigura pen-
tru timpuri încă îndelungate dominațiunea
claselor feudale asupra masselor poporului
muncitor, stabilește și aprofundează în Un-
garia discordia între popoare astfel, încât e
foarte de temut, că în cazul dat al unei
conflagrațiuni generale o însemnată parte din
armata austro-ungară va fi nevoită să stea
strajă prin văile Carpaților spre a veghea
asupra iubirii de patrie și asupra credinței
neclintite a popoarelor nemaghiare cătră tro-
nul habsburgic. Nu este eschisă chiar even-
tualitatea, că în astfel de situațiuni partea
poporului maghiar, infiltrată cu tradițiunile
râkocziane și kossuthiste, să vadă timpul
sosit pentru intruparea vechiului ideal de
desăvârșită independență. Rezultatul unui
rebel în asemenea condițiuni nu este îndo-
elnic.

Anexarea Bosniei și Herțegovinei la mo-
narhia austro-ungară are aparența numai a
unei gradațiuni de putere, ea poate deveni
însă un izvor de izolare și slăbiciune. Și
când Turcia, omul bolnav, va fi dispărut
din Europa, lumea uimită va putea să pri-
vească la înbolnăvirea eredelui universal.
Erezii de secundogenitură nu vor lipsi. A-
ceștia la tot cazul vor fi mai sănătoși.

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Edmondo De Amicis.

O întâlnire.

Dragă ***

Zilele trecute, când ne întâlnirăm, din fugă, în
gara A., ți-am părut foarte ciudat. Îți explic a-
stăzi cauza acelei stări sufletești curioase în care
m'ai văzut, — dar să nu te aștepti la povestirea
unei aventuri obicinuite, ci a unei aventuri, care
nu consistă în fapte ci în sentimente. Îți aduci
aminte de *Soirée perdue* de Musset, de aceea
drăgălașe figură văzută în teatru și pierdută din
ochi la ieșire? Cam așa ceva îți vei povesti
și eu.

Plecând din T., în dimineața acela, m'am urcat
într'un vagon, în care nu era decât o doamnă
singură, ce stă în cealaltă parte a cupeului, pri-
vind afară. Când intrai, se întoarse, mă privi
apoi își reluă poziția de mai înainte. Să fi tot
avut patru zeci de ani, palidă, subțire, cam tre-
cută, și îmbrăcată cu aceea neglijență grațioasă
care denotă o eleganță naturală, iar nu studiată.
Trenul porni fără să se mai urce nimeni.

Pe când eu așteptam să se întoarcă spre a o
vedea mai bine, dânsa ridică mâna și-și dresă
părul făcând un gest, care mă frapă și care mi
deșteptă un suvenir îndepărtat. Mă prefăcui
că mi cade bastonul, ea se întoarse, o privii bine
în față și inima începui să-mi svicnească. Nu mă
înșelasem, era dânsa. La rândul său, observând
că am cunoscut-o, doamna se întoarse marea spre
mine privindu-mă și parcă așteptând să-i vor-
besc; așa că o văzui bine de tot și-o recu-
noscu.

Doamne! Nici odată nu mi-aș fi închipuit că
o figură omenească să se schimbe așa de mult.
Este drept, că nu o văzusem de 14 ani, dar la
acea epocă, îmi aduc aminte că avea 20 de ani
cel mult, era tineră, rumenă, splendidă, una din
cele mai frumoase femei din orașelul G., în care
stam eu; și acum, părea nu de 35 de ani, dar
de 60. Veștejită, cu fruntea încrețită, cu peri albi
la tâmplă, cu mâinile uscate și de culoarea cerei,
d'abea se mai ghicea ceea ce fusese altă dată.
Ce s'o fi petrecut în viața ei? Nu știu decât
puține lucruri și într'un mod neclar. La 18 ani
rămăsese văduvă și după doi ani s'a măritat din
nou.

În timpul văduviei am cunoscut-o eu, pe când

al doilea bărbat îi făcea curte, am cunoscut-o
numai din vedere și de departe. Am aflat mai
târziu că bărbatul d'al doilea era un rău și un
brutal și că viața ei devenise tristă, dar nu mi-aș
fi închipuit că a suferit atâta încât să se schimbe
așa de tare. Azi, pe față i-se citea un lung șir
de desiluzii, de sacrificii, de suferințe și orice
urmă de frumusețe și de tinerețe se ștersese. Nu-i
mai rămăsese decât grația și acea demnitate rece
ce rezultă după o viață onestă.

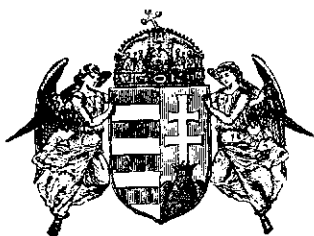
Momentul primei impresii trecut, îmi simții su-
fletul întristat de schimbarea ce văzui la dânsa;
un simțământ de pietate mă cuprinse, de a aco-
peri cu sărutări acea sărmană mână uscată. Ochii
nu mi-i mai luai dela ea, și când privirile noastre
se încrucișau pe buze îmi venea numele său.
Eram neliniștit, îmi frământam mâinile; aveam
nevoie să-i vorbesc și nu îndrăzneau. Dânsa
observă neliniștea mea și o văzui că se teme.
Atunci, văzând că trebuia să mă explic, îmi făcui
curaj, și-i zisei cu teamă:

— Iertați-mă... d-voastră sunteți dna***?

Timiditatea mea și faptul că-i știam numele, o
liniștiră. Îmi răspunse afirmativ și mă privi cu
curiozitate.

Neumann M.

Marc deposit de
haine pentru bărbați, băieți și fete.

furnizorul curții ces. reg. în Arad.

A apărut prețurentul ilustrat al articlilor
recunoscuți de calitatea cea mai bună.

La dorință gratuit și scutit de taxă.

Şeful statului major în Budapesta. D. Franz Conrad von Hötzendorff a sosit la Budapesta unde s'a sfârşit cu ministrul de război şi a fost primit în audienţă la M. Sa Impăratul.

*

In şedinţa delegaţiunii austriace toţi oratorii au aprobat anexiunea Bosniei. Oratorul partidului creştin-social, delegatul Axmann a declarat că partidul salută cu bucurie întinderea drepturilor suverane asupra Bosniei şi Herţegovinei şi aplicarea neamănaltă a sancţiunii pragmatice. Propune ca provinciile anexate să se înzestreze cu dietă provincială autonomă. Fiindcă expozeul ministrului de externe l-a mulţumit în toate privinţele, primeşte bugetul.

Fostul ministru austriac, Baernreither, un bun cunoscător al chestiunilor balcanice, spune că pe baza tratatului de Berlin, punct 25, monarhia a ocupat Bosnia şi Herţegovina pentru totdeauna. Suveranitatea Sultanului era numai nominală. Evoluând viaţa internă în aceste două provincii poporaţia n'a mai putut fi exclusă dela conducerea destinelor ei. Reformele constituţionale vor crea stări mai hotărâte. La sfârşitul vorbirei sale rezumă părerea străinătăţii despre anexiune.

Delegatul Redlich crede că un eveniment de stat de mărimea anexiunii trebuie să-şi găsească o expresie mai pregnantă atât în mesajul de tron cât şi în expozeu. Evacuarea sangeacului Nowi-Bazar putea să se facă mai târziu. Ne-am prea grăbit cu compensaţiile. Aversiunea Angliei nu trebuie să ne supere.

Dr. Sustersic declară că de când-i lumea teritorul cucerit cu sânge şi cu arme e a învingătorului. Dreptul nostru asupra Bosniei şi Herţegovinei nu ni-se poate trage la îndoială. Monarhia, în urma situaţiei sale geografice, atât în trecut cât şi în prezent a avut şi are mult de furcă cu chestiunea slavă dela Sud. Teritoriul locuit de slavii dela Sud e singurul loc unde monarhia îşi poate promova interesele sale de viaţă. În Germania şi Italia a trecut de mult vremea noastră. De încheiere vorbind despre visurile sârbilor, spune că Serbia e cu mult mai debilă decât să poată realiza o Serbie-mare.

*

Goană împotriva socialistilor. Poliţia din capitală vrea să apară atât de naivă, când vina demonstraţiilor sângeroase din zilele trecute o pune în cărucia socialistilor. În zorul ei de a găsi pretext pentru desfiinţarea reuniunilor socialiste poliţia a descoperit ieri spre uimirea celor într'adevăr naivi o conjuraţie organizată cu arme şi muniţiune. Căpitanul de poliţie a dat ordin de arestare împotriva alor patru şefi socialisti, invi-

nuiţi cu organizarea conjuraţiei. La prizonierii arestaţi cu ocaziunea demonstraţiilor de ieri s'au găsit arme şi poliţia crede că ele au fost împărţite de către şefii socialisti.

Socialiştii nu se vor lăsa terorizaţi, ei vor şti să răspundă şicanelor poliţiei, din a cărei preajmă pare a se fi lansat şi vestea tendenţioasă că în localul partidului au fost găsite mai multe lazi cu arme.

Gheorghe Nastici faimosul destăinuitor al conspiraţiei pansârbeşti şi autorul broşurei „Finale” publică o nouă broşură. Titlul ei e: „Unde-i adevărul?” Desminte ştirea că ar fi spion plătit de austriaci. Declară că bombele destăinuite de el ar fi fost fabricate în arsenalul sârbesc dela Kraguievaţ şi că el le-ar fi transportat la recomandăţia printului moştenitor sârbesc Gheorghe la Belgrad. Afirmă din nou că fraţii Pribicevici şi deputatul croat Budisavlievici ar fi complicitii unei conspiraţii pansârbeşti.

Situaţia politică.

La luptă contra votului plural!

Campania contra votului plural ia proporţii tot mai uriaşe în toată ţara. Toate elementele cu sentimente democratice, toate păturile şi popoarele cari gem sub jugul apăsării fie naţionale fie sociale a actualului regim feudal-naţional unguresc, s'au ridicat ca un singur om contra atentatului adus egalităţii naţionale şi sociale prin proiectul contelui Andrássy.

Numai între noi românii mişcarea de protestare nu este destul de energică. S'au ținut, ce-i drept, şi în timpul din urmă câteva adunări, dar ele apar mai mult ca sfârşitul adunărilor de astăvară decât ca începutul unei noi mişcări de protestare mai largi şi mai energice încă.

Pentru aceea facem apel către toţi fruntaşii din toate ținuturile româneşti, ca să facă de urgenţă toate pregătirile necesare pentru a se ține adunări de protestare contra votului plural. Adunările vor trebui ținute acuma săptămânile acestea, înainte de întrunirea camerelor.

Ar fi greşit să aşteptăm până la prezintarea proiectelor de reformă electorală prin

ministrul Andrássy, precum preconizează unii fruntaşi. Atunci ar fi târziu, căci atunci proiectul va avea deja sancţiunea prealabilă a coroanei. Acuma însă, câtă vreme sancţiunea coroanei nu este încă dată şi — precum suntem informaţi în mod sigur — atârână tocmai de măsura în care cei loviţi prin proiect, vor protesta şi vor dovedi că doresc în mod sincer altă lege electorală, acuma este încă timp de a contribui şi noi alătura cu alte partide la zădărnicierea proiectului.

Fruntaşii noştri să nu mai şovăiască deci. Deputaţii încă au, neapărat, datoria de a merge iarăşi în popor, dar ceilalţi fruntaşi să nu aştepte totul: iniţiativa şi execuţiunea, dela deputaţi cari se găsesc în nepuţinţa fizică de a fi ei pretulindenii.

Din parte-ne facem propunerea, că în comitatul Aradului şi părţile învecinate să se organizeze cât mai multe adunări, iar în Arad o adunare monstră care să înmănucheze toate forţele noastre din acest comitat într'o mare manifestaţie de forţă, de energie şi de înverşunare.

Mai mult decât oricând, se poate spune că-i ora a II-a. Este rândul nostru de a face dovadă învederată oricui, că mişcarea guvernului ne-a scuturat din tândălia noastră seculară.

Protestul germanilor din Bănat.

Ziarul partidului naţional german din Bănat, »Deutsch-ungarischer Volksfreund« publică un nou apel către şvabi ca să nu se lase amăgiţi de prelinsele »avantagii« ce le-ar aduce votul plural. Cei cu două şi trei voturi vor majoriza totdeauna pe cei cu un vot, deci mulţimea ţăranilor simpli. Chiar dacă vom adăuga pe cei cu două voturi la cei cu un vot, chiar şi atunci alegătorii cu trei voturi, oamenii cu şcoală, deci cei maghiarizaţi prin şcoală şi prin slujbe, vor majoriza pe ceilalţi. Ziarul german dovedeşte în mod neîndoios cu cifre autentice această socoteală.

Ce zic saşii la asta?

— V'am întrebat, pentru că nu eram destul de sigur... sunt 14 ani de când nu v'am văzut.

Se roşi. De sigur că s'a gândit la schimbarea ce s'a produs în ea şi mă privi şi mai atent, ca şi cum ar fi vrut să mă recunoască la rândul său.

— D-voastră nu mă cunoaşteţi, căci nu am avut onoare de a vă fi fost prezentat. V'am cunoscut din vedere, în oraşul G., în anul 18... Pe atunci aveam 14 ani, urmam la şcoală; d-voastră eraţi văduvă. Stăteaţi în strada »Degli Olmi«, dar d-voastră intraţi întotdeauna pe porţiţa din strada de alături. În toate seriile vă duceaţi la teatru, în loja Nr. 9, a doua din dreapta. Dese ori purtaţi o rochie de mătase violetă. În seara de anul nou v'a căzut o brăţară din loje în sală. Aveaţi un evantai de fildeş şi ţineaţi mereu mâna dreaptă afară din loje.

Doamna rămase surprinsă, rămase un moment pe gânduri, apoi exclamă: — E drept, dar cum de vă aduceţi aminte de toate lucrurile acestea?

— Imi daţi voie să v'o spun francamente?

— Vă rog chiar.

— Dar mai întâi să-mi permiteţi să vă dau asigurarea formală, că tot ceea ce vă voi spune, nu va fi lipsit de respectul ce se cuvine unei doamne ca d-voastră.

Mă privi un moment cu stupoare, apoi răspunse, în gând: — Nu mă îndoiesc... dar de ce este vorba?..

— D-voastră a-ţi fost prima femeie ce am iubit în viaţă.

Se roşi, apoi răsese, şi privindu-mă cu luare aminte răspunse: — Nu se poate.

— Nu se poate? O, da doamnă, ieste prea adevărat. Face-ţi-mi onoarea de a mă ascultă. Imi

aduc aminte, ca şi cum ar fi fost ieri. Pentru prima oră v'am văzut la teatru, şi am făcut pe tata să mă aboneze şi pe mine, numai ca să vă pot vedea: stam în faţa logei d-voastră. La început nu eră decât simpatie, admiraţie; dar încet încet, capul şi inima mi-se aprinseră... Iertaţi mă, doamnă, dacă mă exprim astfel, dar nu ştiu cum aş putea să mă exprim... şi mă amorezaî nebun de d-voastră... în teatru ceasuri întregi vă priveam nemişcat, ținut pe scaunul meu, şi mă mir şi azi, cum de nu aţi observat lucrul acesta, pe care alţii îl observaseră. Bietul de mine, dacă aţi şti cât sufeream! Când d-voastră intraţi în teatru, mi-se părea că foşnirea rochiilor d-voastră făcea atâta sgomot că tot publicul să întorcea să mă privească, şi simţeam că mor de ruşine. Nu pierdeam nu numai nici o mişcare a d-voastră, dar nici cea mai mică contracţiune a feţei, a buzelor sau a mânei d-voastră, pe care o ţineaţi afară din loje. Când, din întâmplare, ochii d-voastră se îndreptau spre locul în care stam ieu, Imi simţeam cum tot sângele imi năvăleşte în faţă. Dacă aţi şti câte vorbe aprinse vă adresam în gând, pe când orchestra cântă! De câte ori nu doream să se aprinză teatru pentru ca să vă pot salva. Mi era năcaz pe ofţerii cari trecând pe lângă logea d-voastră, vă atingeau cu chiplul evantallul. Aşi fi fost în stare să pâlmuiesc pe bărbaii ce veneau în loja d-voastră! Intr'o seară, am fluierat pe un tenor pentru că d-voastră l-aţi privit cu bi-noclul. În scurt, seriile ce le petreceam la teatru, erau pentru mine un şir nesfârşit de palpaţi, de gelosie, de roşă, la cari, a doua zi, urmau o mulţime de greşeli în compoziţiile latine. Vedeaţi? Şi dintre toţi admiratorii cari vă înconjurau, d-voastră nici nu vă trecea prin minte că cel mai

aprinse ieri un biet elev de gimnaz, de patrusprezece ani.

Doamna, în tot timpul cât eu vorbii aci ridea, aci se roşea, aci îşi ridică evantaiul în dreptul feţei, şi când eu mă oprii, mă întrebă:

— Adevărat? Nu glumiţi?

— Glumesc? Dacă imi daţi voie vă voi spune că timpul acela fu cel mai furtunos al copilăriei mele.

În casă, când se pronunţa numele d-tră, eu fugeam pe uşe cu obrăzii înflăcăraţi. Imi învăţam lecţiile într'o odăiţă împreună cu fratele meu mai mare, care din când în când imi zicea: — Isprăveşte odată cu suspinele, că mi pari un îndrăgostit d'al lui Metastasio. Eu nu mai învăţam lecţiile, eram distras. Intr'o noapte, auzii pe tata că vorbea în şoapte cu mama: Nu ai băgat de samă că dela o vreme băiatul s'a schimbat?

Altceva şi mai curios: profesorul de italiană ne dăduse să facem o compoziţie al cărui subiect să ni-l alegem noi; eu alesei *Indrăgostitul* şi scrisei nişte bazaconii că toată clasa ride de mine, așa că mă făcui de ruşine. Intr'altale, scriseam: *Capul îndrăgostitului este o urnă de la-crime şi suspine...*

Ajunsesem că mă roşam când treceam pe dinaintea casei d-tră, sau când întâlneam vre-o doamnă ce venea la teatru cu d-tră, sau când auziam vre-o vorbă care-mi aducea aminte numele d-tră. Când vă întâlneam pe stradă, repede ocoleam colţul, dacă nu aveam vreme, într'am în prima prăvălie ce găseam aproape, dacă nici prăvălie nu eră, mă întorceam înapoi. Eraţi un fel de teamă pentru mine, şi totuşi în fiecare seară veneam la teatru şi mă aprindeam mai rău. Imi venise în minte să vă trimet o scri-

Deputatul Skiciak la Lokce.

Activul deputat slovac Francisc Skiciak va ține mâne, Duminecă, mare adunare la Lokce (comitatul Arva). Se vor întruni locuitorii a 17 comune dimprejur. Autoritățile au concentrat o armată întreagă de jandarmi, grăniceri, funcționari, scriitorii etc.

Pentru informarea străinătății.

„Independența română“ scrie următoarele: În fața umărăselor prigoniri ce îndură conaționalii noștri din afară de regat, comitetul central al „Ligei culturale“ a luat inițiativa de-a publica în limba nemțească o broșură cu privire la românii locuind provinciile străine.

Tot la șese luni el va publica de-altcunm în o broșură în nemțește și franțuzește ca memoriu asupra situațiunii conaționalilor noștri din afară de regat.

Din România.

Procesul comandorului Ciuchi. Joi a venit înaintea tribunalului maritim din Galați procesul intentat de ministerul lucrărilor publice dlui lt. comandor C. Ciuchi, fostul comandant al vaporului »Principesa Maria« pentru plata sumei de 750.000 lei daune cauzate vasului cu ocazia eșuării sale în ziua de 12 Ianuarie 1907 la Tenedos.

Sedința se deschide la ora 9 dimineața. Tribunalul este compus din domnii P. Ionescu, primul președinte; Tăzlăuanu, consilier la Curte, comandorul Bălescu din marina militară și Constantin Șerbu, sub-inspector la N. F. R., ca și membrii.

Fotoliul ministrului public e ocupat de dl procuror general Alexiu. Grefier. domnul I. N. Drăghici.

Ministerul lucrărilor publice reprezintă prin avocatii Crapelianu și D. A. Țăranu.

D. G. Panu lipsește. Dl locotenent comandor Ciuchi e asistat de domnii avocați M. Orleanu și Th. Tenea.

S'a procedat apoi la ascultarea martorilor: dnii căp. Lăpușneanu ofițer-mecanic; Variton Eug., mecanic; locotenent comandor Al. Perlețeanu și locot. comandor Gh. Mărgineanu.

Au lipsit dintre martori domnii: lt. comandor Coandă, fostul director general al S. M. R. lt. comandor Cesar Boerescu.

Din cauza lipsei acestor martori și urmând a se chema noii martori dnii căp. comandor Că-

tuneanu și locot. comandori Negru și Negrescu, procesul s'a amânat pentru 23 Oct.

Ministerul de Interne a dat ordin polițiilor dela frontiera despre Galția să nu mai permită intrarea în țară a călătorilor care vin din Rusia. Pentru acești călători nu va rămâne deschis decât un singur punct: Burdujeni.

Banchetul dat în onoarea deputatului Ionescu-Quintus, Vineri în 19 l. c. v. amicii politici mai inimi ai deputatului Ionescu Quintus din Ploiești au ținut să dea luptătorului pentru »Votul Universal«, un banchet, care a avut loc în după amiaza acestei zile la restaurantul numit »Berbec«.

Corespondența din România.

După vacanțe. — Valea Prahovei. — Capitala noastră. — Știri de actualitate.

București, 23 Septembrie.

S'a sfârșit vacanța și cu încetarea dogorelei soarelui, cu primul vânt de toamnă, s'a început iarăși sezonul muncii. Toți cari în vară au avut mijloacele ca să fugă în munți, la mare sau în străinătate, de zăpușeala de pe câmpie, se întorc pe la căminele lor. În România sunt mulți de aceștia căci »vilegiatura« îi e Românului dela șes ceva tot atât de indispensabil ca aierul și hrana. Cine poate, fuge la munte, capitala și orașele rămân aproape pustii. Incetul cu încetul, deabea pe la mijlocul lui Septembrie se adună toți acasă, plictisiți par-că de vacanțele lungi cari sunt aici în țară.

Sigur că oricare român de bine, bucureștean ori nebucureștean, boier sau mahalagiu, salută cu oare-care emoție Bucureștii, modesta noastră capitală, când apropiindu-se cu trenul dinspre Chitila încep să se ivească zecile și sutele de turnuri ale orașului lui Bucur.. Emoția pe care o simte în aceste momente un român din țară nu se poate însă asemăna acelei care-l cuprinde pe românul de peste munți, când se apropie de capitala română. Fiindcă cu cât soarta l-a aruncat mai departe pe Român de pământul liber al românilor, cu atât dorul lui de a vedea țara românească și capitala ei, e mai mare, mai intensiv. Câți dintre frații de dincolo nu cunosc România decât din scrieri, iar Bucureștii numai din fantezie... În timpul din urmă s'a arătat un cu-

rent mai mare pentru România, întărit mai ales prin vizitarea în masse a expoziției naționale dela 1906. Durere că revoluția țărănească din anul următor a astâmpărat mult dorul de a cunoaște această țară — nenorocită (cum zic cei mai mulți), dar totuși atât de dragă nouă...

Iată un fragment din ideile cari mă preocupau și mi-se repetau în timp ce trenul alerga nebunește de vale, pe *valea Prahovei*, înspre Ploiești și București. Sigur că foarte mulți dintre frații de dincolo nu-și dau seama sau nici nu au auzit ce înseamnă pentru România valea Prahovei; înseamnă cultură și bogăție. Dela Predeal până la Buda, în preajma Ploieștilor, pe valea Prahovei se țin lanț o sumedenie de orașe și sate înfloritoare, aici e, mai ales vara, o circulație mai mare ca ori și unde în țară; un început de bogăție, civilizație și rânduială, încât adesea te simți ca într'un colț frumos al occidentului civilizat. Valea Prahovei răsună de uruitul și fluieratul trenurilor, de zgomotul numeroaselor automobile, ici-colo vezi câte o grămadă de fabrici a căror fum greu contrastează admirabil cu verdele virgin al pădurilor seculare, șoselele sunt bine întreținute iar coastele munților sunt împetritate, dela Predeal la Sinaia, de vile ascunse între brazi. Și la Câmpina-Băicoiu sondele, urite, negre, arse par-că, sondele cari scot bogăția pământului românesc de aici: petrolul.

Dela Predeal la Ploiești se țin șir comunele urbane și rurale: Azuga, Bușteni, Poiana-Tapului, Sinaia, Valea-largă, Comanic, Breaza, Câmpina, Băicoi și Buda. Aproape în fiecare din aceste comune sunt fabrice, sau, dacă nu, fiecare are o altă importanță. Predealul e o excelentă stațiune climaterică, Azuga e cel mai industrial orașel în toată țara, are șase fabrici (de sticlă, postav, mobile, bere, și altele), la Bușteni e o fabrică mare de hârtie, Poiana-Tapului e stațiune climaterică, Sinaia un colț de civilizație europeană, reședința de vară a Regelui și oraș frumos cu mai multe fabrici, la Comanic asemenea fabrică și centru comercial, Breaza e un sat frumos și mare cu o țărănimă cultă și neaoșe românească, la Câmpina (și împrejurimile Buștenari, Moreni și Băicoi) sunt zăcămintele fenomenal de bogate de petrol. Tot aici rafinerii și fabrici, la Buda și Ploiești asemenea fabrici.

Dacă întreaga țară ar semăna acestei văi binecuvântate, România ar fi un stat industrial. Bogăția principală e petrolul, care aduce țării un câștig anual de aproximativ 100,000,000 de lei, socotind atât exportul cât și consumația internă, și impozitele plătite de societățile străine. Ca să ilustrez mai bine imensa bogăție a terenurilor de

roare, să scriu cu cărbunele pe pereții casei d-tre, să vă arunc un buchet de flori după o casă, să mă schimb de haină și să vă aduc lemne. În sfârșit îmi dați voie să vă spun totul? D-tră trebuie să-mi mulțumiți, pentru că în foarte multe sări, întorcându-mă acasă emoționat, exaltat, aproape scos din fire, și neștiind cum să mă apuzez, am rugat cerul pentru d-tră, cu atâta loc că dacă aș fi pus pe jumătate să-mi învăț lecțiile, nu aș fi rămas repetent.

Doamna rise din nou, acoperindu-și fața cu evantaliul.

— Și eu care nu am observat nimic... E curios... Dar oare e adevărat? și surizînd, mă privi cu curiozitate, și zise: Și pe urmă?

— Pe urmă? Pe urmă fii și mai rău. Pela sfârșitul carnavalului încep să vie în loja d-v. acela ce urmă să fie viitorul dv. bărbat. Credeți-mă, doamnă, dar chiar și astăzi, după atâția ani, când mă gândesc la lucrul acela, la ceea ce am suferit, mi-se face milă de mine. Primădată, când auzii vorbindu-se în teatru că se va face acel mariaj, îmi simții sângele înghețat. Fiecare suris, fiecare vorbă ce dv. schimbați cu dânsul, pentru mine era un cuțit în inimă. Nu știu, dar mi-se pare că sunt trădat. Pe d-voastră... vă iertasem; pe dânsul... v'o spun sincer... îl uram din tot sufletul. Il visam noaptea, voiam să-l provoc, îl priveam urît. Într'o zi, pe stradă, observă cum îl

priveam, fără să înțeleagă însă; se oprî și mă privi; eu plecai capul și trecui înainte. Nu vă puteți închipui ce-mi trecea prin gând: să-i arunc, dela o fereastră, o piatră mare în cap; să mă arunc la picioarele sale și să-l implor să nu se căsătorească cu d-voastră dacă nu vrea să mă vadă mort; să mă fac călugăr; să fug în Elveția; să devin unul din acei teribili oameni din romanele de senzație, cari au pe fața lor de marmoră un vesnic suris mefistofelic. Adio latină, adio învățătură. Ceasuri întregi stam în grădină chinînd șopârlele și fluturii. Într'o zi mă tăiai la un deget cu foarfecile și puțin a lipsit să nu leșin la vederea sîngelui. Într'o seară furai o sticlă de vin din pivniță și mă îmbătai ca un cismar, acolo pe întineric... În fine, sosi ziua teribilă. Muzica cântă sub ferestrele d-v. Eram disperat. Îmi veni ideea de sinucidia. Luai o funie, mă dusei în grădină, dar... nu avai curaj. Atunci începui să plîng, mă trântii pe pământ, și stătui acolo până seara târziu, singur ca un câine, cu funia în mână, gîndindu-mă la dv., chemându-vă pe nume, până ce muzica încetă și atunci alergai în casă, mă aruncaii în brațele mamei și-i spusei totul. Mama se minună toată, rîse, mă mîngăie, mă duse în pat, îmi ură noaptea bună rîzînd, și multe zile, după aceea mă privea fix, apoi mă săruta rîzînd. A doua zi, d-voastră ați plecat cu bărbatul d-voastră, și eu

nu v'am mai văzut. Iată, doamnă, povestea amurului meu.

Patrusprezece ani am așteptat pentru ca să v'o mărturisesc: ered că nu mă veți acuză de grabă. Pe urmă, dacă voiți să știți pentru ce v'am povestit-o, vă spun sincer că nu aș putea să v'o spun. Vă spun numai, că tot'dauna am dorit să vă întâlnesc, ca să vă pot istorii această, și azi, după ce mi-am satisfăcut dorința, vă asigur că am cercet o emoțiune duiosă, și plină de respect pentru d-tră.

Doamna, care mă ascultase cu atenția încordată, își acoperi din nou fața cu evantaliul, dar de data asta fără să mai răză, pe urmă murmură:

— D-tra... mi-ați istorisit lucruri foarte drăguțe... și vă mulțumesc.

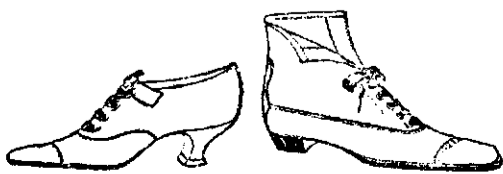
Răse din nou, dar forțat, și acoperindu-și iar fața, rămase un timp în poziția aceasta. Ce o fi gândit în momentele acelea nu știu. Poate că-i venise în minte vremile trecute, poate fericirea pierdută, poate regretul vieții trecute, poate frumusețea iei vestejită acum, dar când ridică evantaliul, fața îi eră plină de lacrimi.

— Doamnă, ce văd? îi zisei luându-i o mână într'ale mele. V'am redeșteptat un suvenir dureros? Iertați-mă, am fost imprudent... îmi pare foarte rău, foarte rău, iertați-mă.

Szimonidesz și Raduch

pantofar

Kolozsvár, Vesselényi Miklós utca 4.

Își recomandă on. public din loc și provincie, marfa lor de prima calitate, care se bu- **ghete** pentru picioare cură de bună reputație. Fac **ghete** bolnave, mai departe *ghete moderne de copii, bărbați și dame din cel mai bun material și cu prețuri moderate.*

∴ Pentru comanda din provincie rugăm să ni-se trimită de model o ghiață veche. ∴

petrol, voiu da câteva date privitoare la industria aceasta:

Până la sfârșitul lui Septembrie 1907 erau angajate, în terenuri și întreprinderi de petrol, aproape 200.000.000 de lei. La sfârșitul anului 1907 această cifră se urcase la 240.000.000 de lei. Din nenorocire nu există capitaluri suficiente românești, cari să poată satisface cerințelor enorme. Guvernul a fost silit să admită și capitalul străin. Capitalul român era în Septembrie 1907 de 16.000.000 lei, iar la sfârșitul aceluiaș an deja de 35.000.000. Atât capitalurile străine cât și cele românești sporesc mereu. În timp de patru luni capitalul străin a crescut cu 55.000.000 de lei, fapt care arată încrederea cea mare pe care străinătatea o are în bogăția zăcămintelor noastre petrolifere și în puterea de viață a industriei petrolului românesc. Și trebuie relevat că noi atragem capitalurile străine, cu tot curentul ostil ce li-s'a creiat de unii.

Producțiunea petrolului brut a fost, în anul 1907, de 1.129.297 de tone, față de 877.091 tone ale anului 1906. Deci producțiunea a crescut într'un singur an cu 252.206 de tone. S'au consumat în țară, în 1907, 377.990 de tone de petrol lampant și alte derivate, cari s'au evaluat la 16.548.999 lei.

Tot în 1907 s'au exportat 423.638 de tone, în valoare de 37.454.180 de lei. — Într'o corespondență viitoare voiu arăta producția anului 1908, într'u cât se cunoaște până acum, ocupându-mă mai pe larg cu această interesantă chestie. Terenuri petrolifere se descoperă mereu; cele mai bogate, — fenomenal de bogate! — sunt terenurile statului dela Moreni, lângă Câmpina.

Dar trenul trece în zbor, înainte tot înainte. Parcă ar voi să se ia la întrecere cu cugetele cari, îmbinate cu fantezia care lucrează mereu, văd deja această vale pitorească în deplina stăpânire a culturii. Și câtă bucurie când mă gândesc că civilizația aceasta e românească! — Gara orașului Ploiești (50.000 de locuitori), un oraș care a luat un avânt extraordinar de vreo câțiva ani încoaci, e o gară modernă, frumoasă. De aici la București e linie ferată dublă; trenul nostru se întâlnește mereu cu alte trenuri cari ne vin în față; am numărat șase trenuri cu cari ne-am întâlnit. Dela Chitila încolo o circulație și mai mare; linia e triplă. Chitila are o fabrică mare de zahăr. Ne întâlnim tot mai des cu trenuri cari vin dela București, din depărtare orizontul e pe o bucată mare iluminat, șinele liniei se sporesc și în fine intrăm în Gara-de-Nord.

Totdeauna când revezi un oraș după un timp mai îndelungat, te aștepți să vezi schimbări. Dela criza din 1900 încoaci în București nu se mai zidise nimic, sau disparent de puțin, timp

Dânsa făcu semn că nu, își sterse ochii cu o mână, pe când cealaltă o lăsă într'alc mele.

În minutul acela trenul se opri în stația în care eu trebuia să mă cobor.

— Doamnă, îți zisei pe când deschideam ușa cupeului, faceți-mi o grație... dați-mi voie să vă sărut mâna ce țineați afară din loje.

I-o sărutai de trei ori, și când îmi ridicai capul, în ochi îi văzui o expresie de bunătate, de grație care mă făcu să exclam din toată inima:

— Sunteți tot frumoasă.

— Nu e adevărat, răspunse blând, făcând semn de nu cu evantaliul.

Eu mă depărtai, întorsei capul spre ea și făcui semn că da.

— Nu, repetă dânsa cu evantaliul, și se trase dela fereastră.

Trenul plecă și în momentul acela, după fereastra cupeului eși mâna sa, și rămase răzimată, cu evantaliul în jos, în aceiaș poză în care o ținea în loje la teatru.

Fața nu-i apărui.

Eu urmării cu ochii mâna aceea.

Eră un adio, — eră o imagine a tinereței sale și a copilăriei mele — eră un plâns al trecutului — eră o expresiune de grațitudine, — eră ceva de copilăresc, de pietate, de melancolie — eră mâna unei moarte ce da un ultim adio vieții. — Adio, adio, îți zisei în gând când trenul pieri. Adio imagine dragă, dragă amintire, adio... și rămăsei cum m'ai întâlnit tu. În sala de așteptare a gărei. Trad. da P. Robescu.

de opt ani. Abia în anul acesta a început să se clădească, în schimb însă acum se clădește cu adevărată furie. Acum reconvalescența e complectă.

Cea-ce e favorul și totodată defavorul Bucureștilor, e întinderea prea mare a lui. Puțini vor fi știind că întinderea capitalei românești e aproape atât de mare ca cea a Parisului. Populația de 300.000 de oameni a Bucureștilor locuiește pe o suprafață aproape egală cu a Parisului, care are 3 milioane. Deci la București populația e de zece ori mai rară ca la Paris. Avantajul acestei împrejurări e că oamenii nu trăiesc așa îmbulziți ca în alte capitale, pot locui în casă cu curte și grădină, e aer suficient pretutindeni, iar desavantajul e: din cauza suprafeței prea mari nu poate fi îngrijit întreg orașul, ci numai centrul.

Totuși capitala noastră a luat în ultimii ani, și mai ales chiar în anul acesta, o frumoasă dezvoltare. Mai de mult centrul Bucureștilor era linia Sfântu-Gheorghe-Moșilor. apoi calea Victoriei, toate străzi înguste. Acum centrul se mută încetul cu încetul la bulevarde. Bulevardele au costat milioane, căci, vechiul oraș fiind întortochiat, zidit fără plan, ca un oraș oriental, a trebuit să se taie o mulțime de străzi, expropriindu-se pentru a face loc — bulevardului. Dar, într'adevăr, bulevardele s'au dezvoltat atât de frumos, încât anumite părți ale bulevardelor Carol, Academiei și Elisaveta și noul bulevard Colțea, fac o plăcută impresie chiar și asupra unui călător venit din apus. Pe bulevardele existente se clădește febril, așa că devin an de an tot mai frumoase, și se fac mereu expropriieri și planuri pentru tăierea de noi bulevarde.

Astfel crește și sporește capitala noastră, care a tănjit, din cauza groazniciei crizei dela începutul secolului, timp de atâția ani. Păcat că nu s'a ivit încă în formă destul de energică tendința de a centraliza toate ramurile de dezvoltare ale țării, în capitală. Bucureștiul nu e decât centrul cultural și administrativ al României; industria și comerțul nu sunt încă destul de centralizate. Dar și aceasta se va face încetul cu încetul; circulația Bucureștilor va crește mult după terminarea noilor linii ferate directe: Craiova—București și Oltenița—București, și după introducerea biletelor cu preț redus, pentru capitală.

Ori-cum însă Bucureștiul cu enorma superioritate față de celelalte orașe românești, cu viața intelectuală foarte mult dezvoltată, e inima României și centrul cultural al tuturor românilor. Dacă Bucureștiul nici nu ne pot da produse industriale, ei ne dau altă putere, hrană sufletească, spirit românesc. Căci cine nu ar recunoaște, dintre frații din Ungaria, superioritatea culturii românești din țară?... Nizuințele culturale independente ale românilor de peste munți nu sunt decât fragmentul luptei mari pentru unitatea culturală a tuturor românilor. Când această unitate va fi un fapt și nu numai un vis, ca acum, spiritul românesc de peste munți va primi o întărire în cel din România, iar cel din România va câștiga din intensitatea și adâncimea spiritului românesc ardelean, — iar amândouă se vor uni într'un spirit național ideal: pulsant și totodată și adânc...

Sezonul de toamnă s'a început cum nu se aștepta nimeni: în Balcani a izbucnit incendiul de care îi era, de atâta timp, groază diplomației europene. România privește desfășurarea evenimentelor din Peninsula balcanică, cu o liniște și o încredere de sine admirabilă, cari se pot explica numai prin siguranța, temeinicia întregului organism de stat românesc. Țara privește cu deplină speranță și încredere în viitor. Pentru orice eventualitate o armată bine organizată, excelent instruită și armată după ultimele instrucțiuni moderne, stă gata a apăra prestigiul țării. Purtarea admirabilă a armatei pe timpul răscoalelor țărănești dovedesc disciplina ei; cât despre mobilizare, ne aducem aminte că atunci România mobilizase și repartizase pe la sate trupe de 155.000 de oameni, în timp de cinci zile. Și aceasta în timp de revoluție; acum mobilizarea ar merge și mai repede. O încercare de mobilizare s'a făcut cu divizia III (Târgoviste), care a dus un rezultat nu se poate mai satisfăcător. Singură divizia aceasta a format (fără miliții și gloate) un corp de 26.000, și a fost mobilizată complet în trei zile. Tot în trei—patru zile România ar avea gata de război 200.000 de oameni, în linia I, ne mai vorbind de rezerve și miliție

și în cazul extrem de gloate, cu cari armata română poate atinge cifra de 500.000 de oameni. Voiu ține, de altfel, publicul nostru în curent cu situația armatei române și a măsurilor cari s'au luat deja de mult în vederea unui eventuai războiu cu Bulgaria. Mircea Russa.

Anexarea Bosniei.

Ecoul european stârnit de alipirea Bosniei se stânge treptat și tot mai puține glasuri sperie cu primejdia războiului universal. Anexarea se poate privi deja de un fapt istoric împlinit. Valurile de nemulțumire mai frământă doar sufletul poporației din Turcia, Serbia și Muntenegru, încolo puterile mari își ațâtesc privirea spre congresul internațional în preajmă, chemat să dea sancțiunea definitivă evenimentelor din Balcani. Locul congresului încă nu e hotărît, precum nu pot fi precizate încă nici chestiunile ce va conține programul lui.

Șeful statului major, generalul Francisc Conrad, a sosit ieri la Budapesta, unde a avut o lungă consfătuire cu baronul de Aehrenthal, ministrul de externe. La aceasta consfătuire a fost chemat și comandantul marinei, contele de Montecuccoli. După amiazi generalul Conrad a fost primit în audiență de către M. Sa împăratul. Atât consfăturile cât și audiența au făcut senzație în lumea politică. Vestea acestor consfătuiri a calmat mult spiritele în Serbia, de unde sosesc telegrame tot mai liniștitoare. Pe azi se așteaptă hotărârile Scupcinei convocată în ședință extraordinară.

Protestul Turciei.

Se anunță din Viena: Ambasadorul turc a predat cabinetului nostru de externe o notă, în care Poarta protestează încontra anexării Bosniei și Herțegovinei și referindu-se la tratatul din 1878, declară că și menține suveranitatea.

Fierberea în Serbia.

Ministrul președinte Milovanovici a declarat deputațiunii demonstrațiilor, că consiliul de miniștrii prezidiat de regele a hotărît să-și împlinească datoria față de actul anexării. Înaintea ministerului de război a fost o părăială între demonstrații și jandarmi. Spiritele sunt încă tot agitate.

Ieri noapte demonstrații cutreerău stradele cerând ca regele să declare războiul, ori să abdice în favorul moștenitorului de tron.

Muntenegru.

Principele a lansat o proclamație către popor, ridicând protest împotriva anexării Bosniei și Herțegovinei. Poporația a înșconat aprinse demonstrații voind să atace legațiunea austro-ungară au fost imprăștiati de jandarmi.

Precauțiuni.

Se anunță din Semlin: Azi cu trenul exprs au sosit aici mai mulți ofițeri de geniu, pentru a cerceta terenul de-a lungul țărmurilor Savei. Ofițerii au întors la Semlin unde se așteaptă sosirea mai multor trupe de geniu.

Croații din Bosnia.

Se telegrafiază din Sereievo: Studenții croați au organizat un meeting impozant, luând parte aproape toată poporația orașului. S'au auzit strigăte de »să trăiască regele croat«. Studenții au citit un manifest, în care cer alipirea Bosniei la Croația pe baza drepturilor istorice.

Către amicii și abonații noștri!

Rugăm pe toți amicii și abonații noștri să binevolască a ne trimite de urgență prețul abonamentului. Am intrat deja în ultimul cuartal și mulți nu s'au achitat nici cuartatul trecut. Rugăm stărilor pe toți să-și achite datoria, în caz contrar vom fi siliți să le sistăm trimiterea ziarului.

Bulgaria independentă.

Anexarea Cretei.

Regele Ferdinand străbate țaratul în lung și în lat, bucurându-se neconturbat de efectul măririi cu care și-a încercuit fruntea. Fiindcă Turcia pare a nu se gândi la războiu, cercurile politice din Sofia judecă favorabil situația. Turcia va răspunde cel mult cu un războiu vamal, așteptând hotărârile congresului ce se va convoca încurând. Partidul reacționar însă n'a încetat a alimenta jăratecul avântului războinic.

Un eveniment ce pare a abate privirile Turciei dela cele ce se petrec în noul țarat e — anexarea insulei Creta către Grecia. Anexarea Cretei a provocat viu resenz și în Anglia, unde se așteaptă noi complicații în chestiunea balcanică.

Dăm telegramele mai noi:

Turneul regelui Ferdinand.

Regele Ferdinand însoțit de miniștrii săi a sosit ieri la Ztara Zagora între buznitul tunurilor și uralele entusiaste ale populației. S'au organizat mari serbări în onoarea regelui. Primarul sfârșindu-și discursul de primire i-a oferit regelui după strămoșescul obicei sare și pâine. Regele a inspecționat trupele. Turneul regelui e o adevărată cale de triumf. Țara întreagă e cuprinsă de elanul entuziasmului. Regele Ferdinand va merge în toate centrele din Ramelia orientală.

Fi-va războiu?

Se anunță din Constantinopole: După informațiile primite din isvor competent guvernul a renunțat la intențiunile de a declara războiu Bulgariei și nu va lua măsuri de mobilizare, decât în cazul dacă Bulgaria ar începe războiu.

Mobilizarea flotei de pe marea neagră.

Ziarul „Daily Telegraph“ primește telegrama din Petersburg, că flota de pe Marea-Neagră a primit ordin de mobilizare.

Creta.

Se anunță din Canea: Guvernul insulei Creta a depus jurământul pe constituția Greciei. Camera e convocată pe Duminecă.

Grecia și puterile.

Ministrul de externe grec a primit ieri pe reprezentanții puterilor și i-a rugat să soliciteze dela guvernele lor informații cu privire la părerile ce au despre alipirea insulei Creta.

Din Londra se telegrafiază: Părerea cercurilor de aici e că anexarea Cretei a agravat situația balcanică. Creta nu voeste să fie neatârnată, ci ea să fie alipită Greciei pe baza principiului de naționalitate, ceace, după părerea cercurilor de aici, clatină bazele de existență ale Turciei și primejduește baza morală a pretențiunilor Angliei cu privire la Cyprus. Consulul englez din Canea a primit îndrumarea să protesteze în contra procedurii ilegale a Cretei.

Mișcarea populației în anul 1907.

Serviciul statisticii generale din ministerul agriculturii și domeniilor a dat la iveală lucrarea relativă la mișcarea populației în anul 1907.

Numărul născuților vii a fost de 274.487 din cari 140.789 băieți și 133.698 fete, iar morții au fost în număr de 175.794 din cari 92.718 bărbați și 83.076 femei, de unde un excedent de născuți de 98.693, care reprezintă creșterea normală a populației în anul 1907. Căsătoriile au atins cifra de 70.263 iar divorțurile 2.167.

Populația probabilă a țării în anul trecut fiind socotită la 6.684.265 suflete și raportând la această țifără mișcarea populației, găsim că la 1.000 de locuitori am avut: 21 căsătorii, 41,7 nașteri, 26,7 morți; astfel, excedentul nașterilor asupra morților a fost de 15 la 1.000 de locuitori.

Nu vom intra în amănuntele cifrelor. Din comparațiunea lor rezultă însă că în anul 1907 am avut cel mai mare număr de căsătorii și cel mai mare număr de nașteri ce au fost vre-odată înregistrate la noi.

Sporirea căsătoriilor trebuie atribuită pe de parte sporului normal ca urmare a creșterii populației, iar pe de altă parte înlesnirilor cari s'au făcut în anul 1906 cu privire la formalitățile de căsătorie.

Nașterile au crescut în o proporțiune însemnată. Față cu anul 1906 avem un spor de 12.000 suflete. Din nenorocire, la o progresiune atât de mare a nașterilor corespunde o mortalitate mare. Morții, în anul 1907, au fost în număr de 175.794, cifră care a fost întrecută numai în anul 1892 (epidemia de influență). Se știe că la noi copiii dau cel mai mare tribut morții și așa fiind nașterile numărtoase au avut de urmare și decese în număr mult mai mare.

Repartițiunea nașterilor și a morților pe comune urbane și rurale prezintă un deosebit interes:

	Comune urbane.		Comune rurale.		Tara întreagă.
Nașteri	37.583	13,7%	236.904	86,3%	274.487
Morți	31.875	18,3%	143.919	98,1%	175.794
Excedent	5.708	15,4	92.985	84,4%	98.693

În mișcarea generală a nașterilor comunale rurale au contribuit cu 86,3 la sută iar comunele urbane numai cu 13,7 la sută. În afară de aceasta, dacă ținem seamă de procentul de nașteri după felul populației constatăm că orașele au o natalitate mai mică, cu tendința de a scădea din an în an; astfel în anul trecut populațiunea urbană a avut o mortalitate de 13,7 la mie pe când în 1905 a fost de 14 la mie. Ca și în anii trecuți rămâne bine stabilit că populațiunea rurală contribuie în o proporție mult mai mare ca populațiunea urbană la creșterea populației.

Din numărul total al morților partea orașelor a fost de 18,2 la sută iar a satelor de 81,8 la sută. Astfel orașele iau parte la nașteri în o proporție mai mică, după cum am arătat în rândurile de mai sus și în același timp participă cu o proporție mai însemnată la numărul morților. La 1.000 de locuitori mortalitatea a fost de 26,6 la sate și de 27,3 la orașe.

Din tabloul de mai sus reiese și excedentul de nașteri asupra morților. Comunele urbane au un excedent de 5.708 suflete iar comunele rurale un excedent de 92.985. În sporul total de 98.693 suflete populațiunea urbană a contribuit cu 15,9 la sută iar populațiunea rurală cu 84,1 la sută. Dacă ținem seamă de faptul că populațiunea urbană reprezintă cel puțin 18 la sută din cifra locuitorilor țării găsim că populația excedentului la 1.000 de locuitori a fost de 4,8 pentru această populațiune și de 17,1 la mie pentru populațiunea rurală.

Excedentul de născuți în comunele rurale se repartizează astfel: 90.053 ortodocși, 808 mozaici, 1487 catolici, 149 protestanți, 158 mahomedani, 377 lipoveni; un deficit de 47 suflete avem de notat în populațiunea de alte religii.

Ortodocșii au participat în acest excedent cu 97 la sută, mozaicii cu 0,3 la sută, catolicii cu 1,6 la sută, iar protestanții și mahomedanii fiecare cu câte 0,1 la sută.

În ce privește comunele urbane excedentul, care n'a fost decât de 5.708 suflet se repartizează în modul următor: Ortodocși 3.788 sau 63 la sută, mozaici, 2.207 sau 37 la sută. Lipovenii au avut un excedent de 12 suflete, iar toate celelalte culte au deficit, numărul morților întrecând pe al născuților.

În orașe populațiunea ortodoxă și cea mozaică contribuiesc la sporul populației și după cum arătam și în anul trecut, creșterea populației evreești se accentuează din an în an. Sunt, mai ales, în Moldova, orașe unde populațiunea evreiască, este mai mare în număr ca populațiunea românească și cari prin mișcarea populației din care evreii au excedente iar românii deficite, sunt amenințate să-și piardă cu desăvârșire caracterul de oraș românești.

Această stare de lucruri e relevată de drul L. Colescu, șeful Statisticii generale, care face aprecieri următoare asupra sporului însemnat al populației evreești:

»În Moldova aceste rezultate iau un caracter particular; în multe orașe de aici situațiunea ortodoxă se poate considera cu drept cuvânt de critică, întru cât prin jocul natural al mișcării populației, elementele autoctone sunt înlocuite

sistematic prin sporirea născuților de cult mozaic. Astfel, în orașul Botoșani, ortodocșii au încheiat bilanțul din 1907, ca și în anii trecuți, cu un deficit de 69 unități (mai mulți decât născuții), pe când mozaicii au dat un excedent de 180; la Drohoiu de asemenea deficit de 36 la ortodocși excedent de 119 la mozaici; la Iași deficit de 539 ortodocși, excedent de 269 mozaici; tot așa la Huși, la Roman, Fălticeni, Tecuci, Bârlad, Vaslui, ortodocși au murit mai mulți decât s'au născut, pe când la mozaici s'a notat numai excedent de nașteri. Dar și în restul o așelor din Moldova excedentele născuților mozaici sunt mai peste tot locul superioare, chiar în cifre absolute, acelora ale ortodocșilor. Din această cauză populațiunea urbană a Moldovei prezintă în anul 1907 următorul rezultat: deficit de 222 unități la ortodocși, excedent de 1.309 la mozaici.

Printr'un asemenea joc al nașterilor și morților, este de prevăzut că într'un timp mai mult sau mai puțin lung, pătura ortodoxă a orașelor din această parte a țării va fi înlăcuită treptat cu elemente mozaice, afară numai dacă dislocările locuitorilor rurali n'ar veni să primească elementele ortodoxe și să umple golurile ce se ivesc în fiecare an în sânul populației autoctone.

Mișcarea populației noastre prezintă, după cum se vede, o importanță deosebită; ea ne indică în anumite direcțiuni o stare de lucruri îngrijitoare, la care trebuie să ne gândim neîncetat.

»Convorbiri Literare«.

Chr. D. St.

Dela sate.

Sfințire de biserică.

În ziua de 21 Sept. st. v. a. c. s'a săvârșit cu mare pompă sfințirea picturii bisericii gr.-or. din frunțașă comună Agârbiciu, tr. Mediasului, care a fost zugrăvită cu multă dibăcie de tînărul pictor din această comună dnul Nicolae Baci, de care s'a vorbit de mai multe ori prin foile noastre românești, care și-a pus tot zelul la această măreață lucrare, dovedind o dexteritate escelentă în arta picturii bisericești și corespunzătoare stilului bizantin.

O caracteristică a puterii dlui Baci, e că broderiile și alte podoabe de pe vestmintele sfinților sunt lucrate pe baza motivelor noastre românești, fapt, care trebuie apreciat și îmbrățișat de toată suflarea românească, căci precum nici o artă, așa și pictura nu se poate desvoldă ca să devie proprie unui popor, decât numai atunci, când baza pe care e așezată corespunde întru toate aceluși popor, numai atunci, când va întruni această indispensabilă condițiune, va cuprinde în sine sufletul aceluși popor.

Intrând în această biserică îți face impresiunea că te afli cu totul în altă lume, îți inspiră pietate și involuntar îți mărește credința religioasă.

Las să urmeze cu numele fiecare parte a sfinților și aranjamentul lor, după cum urmează:

Pe partea de sus a frunțarului sunt aproape în mărime naturală zugrăviți cei patru proroci mari: »Eremie, Ezechie, Daniil și Isaia« toți au în mâni rotule cu inscripția din prorociile lor. În mijlocul lor între doi arch. se afli »Maica Dlui«, șezând ține pe genunchi pruncul, care binecuvântă sub aceștia sunt prasnicele mai însemnate.

După aceia urmează cei 12 apostoli, toți au căți în mâni, care le țin în diferite forme: unii scriu, ca și când predică etc.

Mai la vale sunt 4 icoane împărătești cele obișnuite: »Maica Domnului pe tron cu pruncul pe braț, Hristos ca arhieru, Sf. Nicolae și hrumul. Dedeșuptul acestora sunt scene din Testamentul vechiu: jertfa lui Avram, Moise cu tablele legii, scoaterea din raiu și jertfa lui Cain și Avel. Pe ușile altarului sunt doi diaconi: Sf. Ștefan, care ține într'o mână cădelnița, care fumegă și în cealaltă mână un sfeșnic cu trei lumînări; pe cealaltă ușe e: Laurențiu, cu mână dreaptă ține orarul sus, iar în cea stângă ține. Liturghierul; pe ușile împărătești e zugrăvită Buna Vestire. De asupra tâmpiei este Hristos răstignit pe cruce, Sf. Marie și Ioan, care plânge lângă dânsul.

Construcțiunea din lemn a iconostasului e foarte frumos lucrată de Dumitru Mihaiu măsar, având o bogată auritură prinde foarte bine pictura.

Actul sfințirii a fost oficiat de dnii preoți: Toma Stanciu preot local și N. Morușca din

Șeica-mare, în prezența unui număr public venit anume să asiste la aceasta frumoasă sfințire.

După sfințire și stropirea cu apă, a ținut părintele local T. Stanciu o frumoasă cuvântare, vorbind despre importanța chipurilor sfinte etc. etc., vorbește despre buna reușită a tâmpiei, care poate servi de model ori-cărei biserici.

La urmă cu multă căldură mulțumește d. lor Nicolae Baciuc pictor și Dumitru Mihai măsar, care neținând cont de bagatelul preț ce l-a primit, pentru dragostea față de biserica lor, au săvârșit un lucru, care poate servi de model și altor comune bisericesti.

După aceasta în liniște și la rând, fie-care creștin s'a b tezat.

Dee Dumnezeu ca înălțătorea faptă săvârșită în aceasta zi, să-și reverse razele ei de lumină asupra acestui popor vrednic, Agârbiclu Sept. 1908. Ioan Cărmădaru.

NOUTĂȚI.

ARAD, 10 Octomvrie n. 1908.

— **Sănătatea M. S. Regelui Carol.** »Independența Rom.« scrie următoarele: „Suntem fericiți de a afla din izvor autorizat, că sănătatea Maiestății Sale merge îmbunătățindu-se din zi în zi.

»Maiestatea Sa a făcut astăzi, lînsoțit de dl Dr. Noorden, o plimbare de un ceas prin pădure.

Mai adaugăm că împotriva svonorilor, dl profesor Noorden nu a fost chemat pentru că o agravare s'ar fi produs în starea suveranului, el a venit la dorința sa proprie pentru a constata fericitele rezultate ale noului tratament ce-i prescrise.

— **Știre personală.** »Telegraful« scrie: Luni seara a sosit la Sibiu Preasfinția Sa Episcopul Ioan I. Papp al Aradului, însoțit de Preacuvioșia Sa, Arhimandritul Filaret Musta, ales episcop al Caransebeșului, având acest din urmă să fie supus examenului prescris de sfințele canoane, (înainte de a fi propus Coroanei spre întărre), din partea sinodului episcopesc. Ambii ilustrii oaspeți au plecat astăzi îndărăt, la reședințele lor.

— **Hirotonire.** P. S. Sa Episcopul Aradului a hirotonit azi întru protopop militar cumpeșru cesaro-regesc pe dl N. Fizeșanu.

— **Sfințire de preot.** Dl Gheorghe M. Teaha a fost hirotonit azi întru preot pentru parohia Dumbrăveni.

— **Diverse.** Sub acest titlu „La Patrie“ din București anunță că dl Dr. D. Lasca „șef politic al districtului Bihor (Ungaria)“ va ține o conferință publică în Ploiești, despre „Românii de peste graniță“...

Nu știm de unde-și ia dl Lasca titlul de „șef politic al Bihorului“... Știm însă că d-sa are aici îndatoriri de onoare căror până azi n'a satisfăcut. Ii dăm răgaz de 10 zile, pentru a se achita. În caz contrar ne vom simți siliți să ridicăm un vâl care nu se potrivește de loc unei persoane cu alure de „șef politic“...

În tot cazul rămâne a se ști, că tot ce face dl Lasca prin România o face pe propria răspundere iar nu în calitate de „șef politic al Bihorului“, titlu pe care nimeni nu i-l-a concernat!

— **Atentatul contra moștenitorul de tron grecesc.** Din Atena să declară, că știrea despre atentatul contra moștenitorului de tron este neadevărată. Contra moștenitorului nu s'a comis atentat, dincontră, el să simte bine și e sănătos.

— **Sfințire de biserică.** P. S. Sa Episcopul I. I. Papp al Aradului a plecat azi la Tulcea, unde va sfinți nou renovata biserică. Cu acest prilej va fi hirotonit întru protopresbiter dl Adrian Deșeanu, nou ales protopop la Vașcău.

— **Sfârșitul grevel studentesti din Agram.** Studenții croați au hotărât să ridice boicotul universității din Agram. S'a mai hotărât a să boicota noul profesor Sufflay care a fost numit nu de senatul universitar ci la propunerea guvernului de cătră M. Sa.

— **Mare întrunire și demonstrație în Arad.** Socialiștii vor ține mâine la orele 3 o mare întrunire pe piața Libertății unde au fost invitați și deputații naționaliști.

Se va face mare demonstrație contra proiectului contelui Andrassy și se va cere sufragul universal.

— **Incunoștințare și invitare.** În legătură cu convocarea și programul adunării generale a „Reuniunii învățătorilor dela școalele confesionale gr. or. din diecesa Caransebeșului“ publicat în numărul de ieri al ziarului nostru să aduce la cunoștință on. public și a membrilor reuniunii, cari vor participa la adunare, că:

a) Înaltul ministeriu de comunicațiune prin reșcriptul său din 22 August a. e. Nr. 69251/III nu a luat în considerare petitul reuniunii pentru obținerea favorului de călătorie pe liniile statului pe seama membrilor participători la adunare;

b) Comitetul reuniunii să invite la ședința extraordinară pe Sâmbătă în 4/17 Octomvrie a. e. la 2 ore, iar membrii reuniunii tot pe aceeași zi la 3 ore p. m. la o conferință prealabilă în una din localitățile institutului teologie pedagogic din Caransebeș.

c) Pentru înlesnirea încortelărilor să invite P. P. Participanți ca să călătorească în 4/17 Oct. a. e. cu trenul ce ajunge la Caransebeș la 10 ore 30 minute a. m. când va fi primirea și încortelarea.

Bocșa-montană, în 23 Septemvrie (7 Octomvrie) 1908. — Ioan Marcu prezidentul reuniunii.

— **Oaspeți dela curtea regală din Sinaia la Brașov.** Joia trecută profesorul de muzică al liceului săsese din Brașov dl Rudolf Lossel a primit o telegramă dela M. Sa regina Elisaveta din Sinaia prin care era înștiințat că vor sosi mai mulți oaspeți din Sinaia spre a vedea orga bisericii săsești din Brașov. D. Lossel a așteptat pe oaspeți la gară. Era baronesa de Deichheim și contesa de Deichmann și baronesa Bernstorff oaspeții M. Sale reginei la Sinaia, însoțite de mai multe dame de onoare. D. Lossel l-ea condus în biserică neagră din Brașov, le-a cântat cu orga și cu un cor de băieți. De-asemena le-a cântat și d-șoara Adele Umling, o cântăreață care să află din întâmplare în Brașov Damele au recunoscut-o pe d-șoara Umling pe care o cunoșteau de mai mult timp. După o vizită de o oră damele au plecat cu automobilul salutând cu simpatie mulțimea care să adunase.

— **Știri literare.** Direcțiunea generală a convenit cu institutul de editură Minerva să scoată o bibliotecă a teatrului în care s'ar edita toate piesele ce se vor reprezenta în decursul stagiunei curente; se vor tipări toate piesele traduse și parte din cele originale. Traducerile dupăcum se știe sunt făcute după textele originale de cei mai de seamă literați români. Printre cele din tâu numere ce vor apare vor fi: Viața unni vis a lui Calderon dela Barca tradusă de dl O. Densușianu; Ultimul vlăstar, de dl N. Pandelea; Un faliment de Bjornson, tradus de dl B. Hétrat; Mărul de dl Zaharie Bărsan; Maltre Guerni a lui Augier, tradusă de domnul Al. Brătescu-Voinesți etc. etc.

— **Ca din povești.** Din Cluj ni-se scrie: Azi e săptămâna am fost în Cluj. Am convenit cu vre-o 4 colegi. Am luat prânzul la olaltă. A venit vorba despre isprăvile protopolui nostru Dăian, cum își exclude credincioșii dela adunări și dă socoteli înainte alor 10—12 credincioși de pe 5—6 ani odată, și se încunjură cu oameni de aceia, cari s'au depărtat de trupina neamului cu familie cu tot de mult, dupăcum foarte bine a dovedit cineva în »Tribuna« și cum se laudă pe sine în »Gazeta« din Brașov. Și »Gazeta« publicându-l laudele, nu primește nici o rectificare, trimiț-o aceea orișicine, și totdeauna laudă faptele lui Dăian ce se fac contrar cu simțământul obștei.

— Frații or — zise un coleg — bătrâna noastră »Gazeta« publică orice lucru în legătură cu vre-o faptă vrednică săvârșită de Dăian — fie și imposibilă. »Nu se poate« — reflectă altul. »Mă ră mâșesc fraților pe un prânz ca acesta, că în câteva zile »Gazeta« va publică: că Dăian e profesor în tipicul bis. din care pe cum știți că nu are nici o cunoștință. Prim curatorul Ioan Nestor de Dezmer e profesor din făcutul prescurilor. Ladislau Pop de Leményi al doilea curator, e profesor de sculptură pentru »prescurnicer« Dr. Amos Frâncu curatorul, e profesor de dreptul

cantorilor, iar Petrea servitorul lui Dăian, care pentru 20 coroane la lună îi cară și lemnele în casă și ține locul cantorului Mureșian în biserică și la funcțiuni, fără de a ști ceti din cărțile bisericesti, va fi profesor de cant. Dupăce se va publică la câteva zile el va desminți și va pune vina pe vrășmașul său închipuit, ce l-a adus la Cluj cu 4 cai dela Apahida, — pe domnul Po-doabă«.

Rămășagul s'a făcut. Azi spre mirarea mea venind la Cluj cetesc în »Gazeta« Nr. 212 că în Cluj să deschide curs pentru cantori și domni de sus toți sunt profesori numiți de colegul, ce a câștigat rămășagul. Apoi mai zică cineva că »Gazeta« nu i cu destulă băgare de seamă la cele ce i-se trimit cu privire la activitatea protopolului Dăian!

Un preot.

— **Evreii din Brad** se accentuează tot mai mult pe terea social, ca rasă deosebită jidovească. Așa în legătură cu sărbătorile jidovești din ast an tinerimea lor („az izraelita ifusag“) a aranjat o petrecere cu joc împreună cu o producțiune teatrală, jucând pe — risum teneatis! — „Evreul apărător de patrie“ (A zsidó honvéd), cu scopul de a se ridică din venit o scaldă rituală sistem „cușer“. Și nu s'au sfiit a invita pe toți creștinii din Brad. S'au dus sumedenie de jidovi din Brad și jur — mai ales din jur — tot insul cu balabusta lui și cu tot cuprinsul familiei. A lipsit însă așa numita „elită“ jidovească din Brad. Iar dintre creștinii d'asemeni s'au prezentat unul cu nevinovata-i soție la braț, contribuind cu filerii săi scumpi la ridicarea scâldii chemate a întări legăturile „lipitorilor satelor“ noastre în înțelesul principului „tob șebegoim harogh“. Și când te gândești, că acel domn e abonental „Neamului românesc“, îți vine să nu i mai poți înțelege acest nou fel de „acomodare“ al D-sale.

— **Convocare.** Adunarea generală a despărțământului Brad al Asociațiunii se va ține la 18/5 Octomvrie a. e. la 9—11 ore a. m. în comuna Blăjeni la biserică și școala din Blăjeni-Plaiu. Prin aceasta se invită toți membrii Asociațiunii și iubitorii de înaintarea neamului nostru. Programul: 1. Deschiderea ședinței. 2. Raportul comitetului, cassierului și bibliotecarului. 3. Raport despre cenzurarea rapoartelor de sub 2. 4. In-scriere de membrii noi. 5. Prelegeri populare, cari se vor face cunoscute directorului înainte de adunare cu 24 ore. 6. Propuneri. 7. Închiderea ședinței. Excursiune la »Grosuri« după adunare. Brad, 8 Octomvrie 1908. Dr. P. Oprisa, director. P. Rusu, secretar.

— **Banca și familia lui Kardos în fața tribunalului.** Ne mai aducem încă aminte, că acum nouă luni, poliția din Budapesta după multe cercetări a descoperit o serie întreagă de mișeli și înșălătorii săvârșite la banca »József Ferencz-városi takarékpénztár« de fondatorii și directorii acestei familia adevăți bărbații familiei Kardos. Procurorul a pornit proces contra familiei Kardos pentru delapidare, falsificări și manipulare falsă. La acest proces monstru sunt citați 150 de martori. Ieri a început pertractarea și va dură probabil o săptămână întreagă. După citirea acuză a rămas în sala de pertractare numai Kardos Árpád fostul candidat kossuthist în cercul Belușului și întimul lui Francisc Kossuth. La întrebarea președintelui dacă se simte vinovat, Kardos a răspuns că nu. (Ilaritate). Istoriseste apoi fondarea băncii și spune, că familia Vécsey voia să alibă câștig mai mare decât ceilalți fondatori, din care cauză au început intrigile. Kosch Elemér a mitul pe contabilul Sôhaj — zice Kardos — și acesta a umblat pe la toți acționarii băncii, cari îmbătați de poveștile lui mincinoase, și-au ridicat toți depunerile. Kardos să apără foarte isteț și prezintă lucrurile astfel, că el ar fi cel păgubit. A urmat apoi ascultarea fratelui său Géza care a deșus la fel cu Árpád.

Astăzi s'a continuat și sfârșit ascultarea acuzațiilor. Kardos János, fostul contabil, neagă că ar fi luat parte la manipulațiunile de afaceri ale băncii.

Kardos Lipót, tatăl, neagă și el că ar fi vinovat. Cu toate că a fost directorul alor trei bănci el nu știe ce s'a întâmplat la bancă. Al 5-lea acuzat Kardos JDezső, fost comisar de zi. Acesta se apără afirmând, că el n'a avut nicidecum afaceri cu familia Vécsey.

Urmează ascultarea martorilor. Martorul Vécsey Tamás, profesor universitar, spune că avocatul Kármán Lajos l-a făcut pe iel să între ca membru

actor la bancă alături de Kardos. Spune că suma a depus la mână lui Kardos. Declară că nu a observat neregularități. De ce Kardos nici nu ar fi putut presupune astfel de lucruri, pentru că a avut încredere în el. Martorul următor Kármán Lajos avocat, fost deputat, spune că dânsul l-a sfătuit pe Kardos să înființeze societatea pe acții. La societatea de comerț — zice Kármán, — nu am avut nici o funcție, dar la bancă am fost membru.

Protocoloalele adunărilor generale le-am iscălit, dar argintam mereu contopirea societății de comerț cu banca. Știam că Kardos este director la două bănci, dar împrejurarea, aceasta nu mi-a venit la ochi. Despre Kardos Árpád spune, cum acesta s'a lăudat că are o avere de 250.000 de coroane, și că la caz de lipsă dispune de suma aceasta.

Ascultarea celorlalți martori va urma în zilele următoare.

Concurs. „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”, conform deciziei adunării generale din Șimleu, dă un premiu de 100 cor. pentru cel mai bun Abecedar pentru analfabeți.

Condițiile concursului sunt următoarele:

1. Manuscrisele se vor înainta până la 1 Aprilie 1909 comitetului central al Asociațiunii în Sibiu (Str. Morii Nr. 6).

2. Manuscrisele vor fi scrise numai pe o față de hârtie și vor fi însoțite de un plic închis cu numele autorului, iar pe plic motto din fruntea manuscrisului.

3. Manuscrisele înrate se vor censura prin comisia școlară a Asociațiunii, care va recomanda comitetului central pe cel mai bun abecedar spre a primi premiul și tipări în Biblioteca populară a Asociațiunii.

4. Autorul Abecedarului premiat va primi și un premiu de 400 cor. de coală de tipar, conform deciziei comitetului central Nr. 45 din 1907. Manuscrisele nepremiate se vor înapoia autorilor.

Din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ținută la 22 August 1908. Președinte: Iosif Sterca Șuluțu. Secretar: Oct. C. Tăslăuanu.

Ser încontra sifilisului. O telegramă din Paris anunță că Dr. Champagne a descoperit un ser încontra sifilisului. Încercările făcute cu număroși bolnavi, au dat cele mai bune rezultate.

Holera în Rusia. Din Petersburg se anunță, că în ultimele 24 de ore s'au ivit 124 cazuri noi de holera, dintre cari 41 mortale. Numărul bolnavilor e de 1647.

Acuză contra lui Roosevelt. Se vestește din New York că judecătorul Parker acuză pe președintele Roosevelt că, înainte cu patru ani ar fi primit o sumă de mii de dolari dela Company Standard Oil și că ar fi folosit acești bani pentru scopuri de alegere. În America se așteaptă cu mare interes răspunsul lui Roosevelt.

Cele mai noi manuale școlare aprobate de înaltul minister. Limba maghiară manual pentru elevii școalelor populare cu limba de propunere română, de Iosif Moldovan și Iuliu Grosșorean, cari manuale se folosesc cu bun rezultat în școalele populare din diecesa Aradului de mai mulți ani, acum sub Nr. 105836/1908 au fost aprobate și de înaltul minister. Aceste manuale compuse pe baza celui mai acomodat sistem prin care se poate însuși limba maghiară, și reproduc material de memoriat din celelalte discipline școlare, și exerciții de vorbire așezate în sistem natural, după cari elevii vor fi în stare să de răspunsuri potrivite la orice întrebare din cercul lor de cunoștință. Dela învățători se cere numai indulgență și după terminarea materialului cuprins în aceste manuale, se vor convinge, că vor putea reproduce cu elevii lor și în limba maghiară materialul propus în limba română. Manualele susnumite se pot procura în Tipografia diecesană din Arad și anume: Prima carte pentru elevii claselor I—III cu 50 fileri. A doua carte pentru elevii claselor IV—VI cu 50 fileri.

Se transportă la casă cel mai bun lapte nemântănit dimineața și seara litru cu 22 fil., de către lăptăria din Arad-nou. Se poate comanda în cancelaria d-nei barone Nopcsa Etelka în Arad-nou sau prin telefon (Arad nr. 68.)

Ultime informațiuni.

Pe azi după amiază la orele 3^{1/2} a fost chemat la poliție redactorul nostru responsabil Constantin Savu. I-s'a pus în vedere un nou proces, pentru articolul „Cine-s oamenii lui Kossuth”, apărut în „Tribuna” dela 27 Maiu.

Dr. Savu n'a numit pe autor ci a declarat că va purta singur responsabilitatea

Dr. Mikes, comisarul care l-a ascultat, i-a luat d-lui Savu naționalul și i-a pus în vedere că are să stea la dispoziția poliției și după aceea a judeului de instrucție din Oradea-Mare.

Declarațiile ministrului de externe în delegații.

— Prin telefon. —

Budapesta, 10 Oct. Azi la orele 10 a. m. secțiunea afacerilor externe a delegațiunii austriace a ținut o ședință. Ministrul de externe baronul Aehrenthal a rostit un discurs plin de simpatie pentru Serbia.

Manifestații antiaustriace în Trebinie.

— Prin telefon. —

Budapesta, 10 Oct. Din Trebinie în Herțegovina s'a telegrafiază că ieri o mare mulțime a făcut manifestații spărgând geamurile clădirilor publice. Manifestanții au fost împrăștiați de trupe.

În Mișca (Bosnia) a fost arestat un emisar sârbesc, deghizat ca servitor, tocmai în clipa când era să urce în tren un pachet plin de proclamații către poporație. Poliția a confiscat proclamațiile. Iată ce s'a spune în ele: Fraților sârbi și turci, uniți-vă să gonim pe șvabi (austriaci) din Bosnia noastră.

Delegații Bosniei refuzați de Kossuth.

(Prin telefon).

Budapesta, 10 Octomvrie. Delegații bosniaci au cerut o audiență la ministrul de comerț. Dl Kossuth a refuzat să-i primească.

Adunarea socialistă permisă.

(Prin telefon).

Budapesta, 10 Oct. Prefectul poliției Boda Dezső a acordat partidului socialist permisiunea ca să ție cinci adunări de popor cu condiția ca șefii socialiști să se împrăștie fără a face manifestații.

Economie.

Viticultura în România. Pe lângă școala de viticultură din Odobesti, ministrul instrucției a înființat un laborator de chimie. Acest laborator va începe să funcționeze dela 1 Octomvrie. În laborator se vor face analize complete a vinurilor, pământurilor, îngrășămintelor și a substanțelor întrebunțate în viticultură, ca piatra vânăta, pucioasă etc.

Budapesta, 10 Octomvrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 kg.)	23-38—23-40
Săcară pe Oct.	19-04—19-06
Cucuruz pe Malu	14-84—14-86
Ovăș pe Oct.	16-12—16-14

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:
Grâu nou

De Tisa — — — —	23 K.	—24 K.	35 fil.
Din comitatul Albei — — — —	22	80—23	95
De Pesta — — — —	22	80—23	95
Bănărenesc — — — —	22	90—24	25
De Bacica — — — —	22	90—24	20
Săcară — — — —	19	30—19	45

Concert, petreceri.

Nu publicăm anunțul despre petrecerea din Avrig, deoarece lipsește pe el marca tipografiei, lucru care ne îndrăznește a crede că s'a tipărit la tipografie străină.

Felurimi.

Regele Italiei nevoiaș. Regele Italiei vână singur în munți capre seibatiche. După chin îndelungat, a ucis una; dar, nenorocul a voit să-i cază vânatul într'o prăpastie, în care nici vorbă nu putea fi să se coboare. Un băiat dă peste vânat și se arată gata a scoate capra, dar cere un leu și jumătate din masa vânătorului. Regele primește, băiatul scoate capra, ia leul, dar când vede că domnul acesta așa de frumos îmbrăcat îl imbie să mănânce jumătate din pâinea neagră și usturoiul ce aveă în tașcă, băiatul face: „Lasă că mi-e destul leul. Nu știam că ești așa de nevoiaș”.

BIBLIOGRAFIE.

„Semănătorul. — A apărut Nr. 39 al acestei reviste cu următorul sumar:

Aurel C. Popovici—Granițele Naționalității II. R. Mirea—Din cartea iubirei (poesie). E. A.—Gazda bună (după Paul Déroulède). Vasile Savel—Jurnalul unui sublocotenent de artilerie (fragment). I. Corbea—Fetița poștarului (după C. Spitteler). C. F.—Torquato Tasso (de Goethe act. II, scena I). G. I. Langa—Democrația petiționară (din viața publică). Const. S. Spirescu—Treii vârfuri de catarg (poesie). Notițe bibliografice.

Redactor responsabil Constantin Savu.
Editor proprietar George Nichin.

Copii șubreți

se însănătoșează repede, dacă iau Emulsiunea SCOTT. Ameliorarea se observă deja după prima doză.

Emulsiunea Scott.

Este așa de dulce ca smântâna și bolnavii o iau cu plăcere și o digerază și atunci când nu poate suportă luatele. E știut de toți că medicii recomandă cu cea mai mare căldură

Emulsiunea Scott.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50 fil.

De vânzare în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii a se lua seamă la marca metodelui SCOTT — care este pescarul.

Fiecare învățător

să ceară
catalogul special de hărți,

rechizite de învățământ,
globuri, inscripții de școlă
și tot felul de alte obiecte

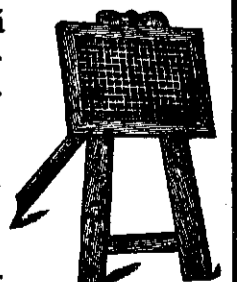
pentru învățământ, după
prescrierea ministrului
de instrucție publică.

Se capătă la librăria lui

Ingusz I. și fiu.

Arad, strada Weitzer János.

Telefon pentru comit. Arad și Timiș 517.

»Drăganul«
Institut de credit și economii în Beiuș.

CONCURS.

Institutul de credit și economii »Drăganul« din Beiuș deschide concurs pentru ocuparea postului de **practicant** pe lângă salar începător de 60 Cor. lunar.

Rugările să se înainteze până în **1 Noiembrie 1908 st. n.** Postul este de a se ocupa numai decât.

Beiuș, la 9 Octomvrie 1908.

Diracțiunea.

Un contabil

absolvent de școalele comerciale cu praxă de 10 ani pe terenul financiar, capabil de bilanș prin aceasta își ofere serviciile la vr'un institut de credit român ca contabil sau subcontabil. Adresa la Administrația ziarului »Tribuna«.

Dr. Iosif Singer

medic specialist pentru boalele de piele, venerice și de beșică. Laboratoriu medical. Institut pentru trat. cosmetice. S'a mutat în palatul Minorităților, Arad.

AVIS.

Imi permit a aduce la cunoștința onorabelor dame și a on. mei cumpărători, în legătură cu anunțul ce lam publicat, că m'am reîntors din drumul meu făcut la Budapesta, Viena, Paris, și îi rog să-mi viziteze salonul meu de modă pentru a-se convinge de articolele ce mi-am procurat.

Cu stimă

Lăzăr Cz., prăvălie de mode.
Tamás Gézané.

BASĂ SIGURĂ

ANDREU
SEC
ARAD

AROMĂ RECUNOSTINȚA
PROASPĂTĂ RECREATOARE
ESPERȚILOR

SISTEM BOUQUET MĂRGELE
FRANCES MINUNAT ESCELENT
TRADIȚIONAL MĂRUNTE

MANIPULARE ÎNGRIJIRE VINURI ALESE VITICULTURĂ
DE CONSTIENȚIOASĂ CU GRĂJE PROPRII
SPECIALITATE MARE DE MODEL

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA

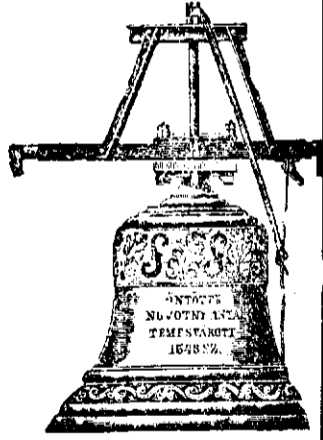
1907.		1908.	
22 Septemvrie.		13 Septembrie. 20 Septembrie.	
ACTIV			
134808327	{ 95038327 Reserva metalică Aur . . . 90929107	128230046	128229107
395916	{ 39770000 " Trate Aur . . . 37300000	442036	418260
92033188	Argint și diverse monete	76342752	77266795
37481414	Portofoliu Român și Străin	30509617	30022669
11999924	{ *) Impr. contra ef. publice . . . 12945800	11999924	11999924
15806084	" " " " In cont curent 17076869	15480553	15465553
3253121	Fonduri publice	3216621	3201621
5909800	Efectele fondului de rezervă	5955390	5955009
639116	" " " " amortisarea imob. și material	700587	700684
449992	Imobili	351358	436245
107084549	Mobilier și Mașini de Imprimerie	109536239	108733939
—	Cheltueli de Administrațiune	—	—
23040324	Deposite libere	20353012	22814113
29330674	" " & provizoriu	29622244	26834610
462232420	Compturi curinți	432740379	432079129
12000000	Compturi de valori	12000000	12000000
23051453	Capital	24928807	24963687
3473646	Fond de rezervă	3734034	3764514
313546010	Fondul amortisării imobilelor și material	279559620	279550520
2077070	Bilete de Bancă în circulațiune	2190642	2190642
999701	Billete de Banca în circulațiune	791037	875827
—	Profituri și perderi	—	—
107084549	Dobânzi și beneficii diverse	109536239	108733939
462232429	Compturi curinți	432740379	432079129
—	" " " & provizoriu	—	—
—	Deposite de retras	—	—
—	Scomptul 5% . *) Dobânda 5 1/2%	—	—

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

Turnătoria de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, ale ANTONIU NOVOTNY - FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricaște, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de ma mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** ventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu. Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sire stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Preț-curanturi ilustrate gratis.

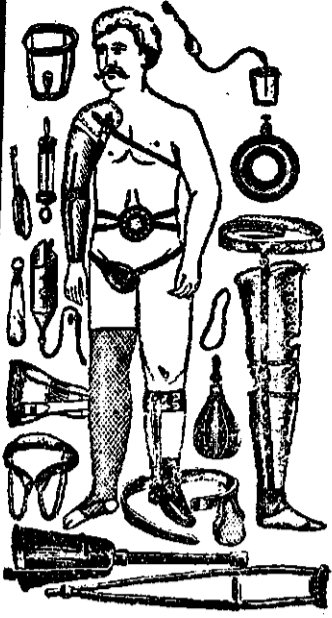

Dipl. de onoare Lovrin 1902. SZUBOTHA SÁNDOR Medalia de aur Timișoara 1891. pregătitor de odăjdii și adjuturi bisericesti.

Intameiat la 1883 Telefon pentru comit. și oraș 498.
Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.
TIMIȘOARA-CETATE
în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg vis-à-vis de hotelul »Hungaria«.
Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoșimei cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserică capele, sau societăți de înmormântare
odăjdii, steaguri, cruci
statue sau altfel de ajusturi bisericesti
tot astfel marele său asortiment pentru materiale necesare la formarea ajustărilor bisericesti.
Pentru liferările mele iau raspunderea
Servesc bucuros cu catalog ilustrat.

Prima fabrică din Ardeal pentru instrumente chirurgice, pansamente, instrumente optice, cuțite, briciuri și mașini pentru ortopedie (pentru îndreptarea trupului).

Mare depozit de instrumente medicale bandajii pentru hernie și pentru pânze, ochelari veritabile franceze, cele mai fine cuțite englezești svedeze și de Solingen și briciuri, mașini ortopedice marca Gillette, picioare artificiale, cordonul numit Diana și specialități francezești.

Deutsch Miksa

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 7 szám
Atelierele fabricel în strada Petőfi numărul 2.
Preț curent gratis.

Andreas Granofsky

pietrar și sculptor de plăci de marmoră.
TIMIȘOARA, Gyárvaros, Andrassy ut Nr. 8.
Iși recomandă magazinul să bogat asortat de **monumente, monumente de cripte, pietre de criptă etc.**
— din marmoră, granit, Syenit și labrador. —
Liferant de figuri de piatră executate artiști c, **monumente și reliefuri**
în mărime naturală după fotografie și diferite obiecte sculpturale de piatră.
Serviciu prompt. Prețuri effine.

Magazin de mașini de cusut, biciclete și mașini de vorbit.

LADÁNYI IZSÓ Temesvár

Belváros, Zápolya-u. edificiul seminarului rom. catolic, Telefon 577.

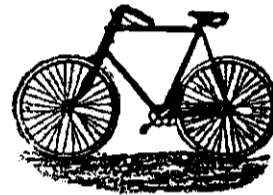
O mulțime de scrisori de recunoștință. Marfa cea mai bună. Prețuri de mărfa. Plătire în rate fără ridicare de prețuri.

Mașini de cusut Singer veritabile, cu luntriță în formă de roată, mașini de cusut Central-Bolin. Mașini de cusut pentru pantofari cu brațul în stânga. Mașini de cusut Cylindrice (cu capde colibra).

Cele mai bune biciclete și părți constituante

Fonografe cu 7 coroane.

Gramofone dela 18 cor. în sus.

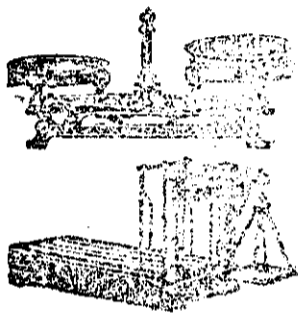
Plăci veritabile „angyal” și „favorit”, plăci cu două fețe mare asortiment, cântece maghiare, germane, românești și sârbești. Inregistrări dela Svachim, Caruso, Melbor, Scotti, Slezak, Kurz, Hegedüs, Göndör, Gyárfás etc. Corfescu, Ionescu, Ștefănescu.
Suluri de fonograf «Columbia» à 1.30 cor.

Să sprijinim industria din loc!

I. SPANLANG,

lăcătușier

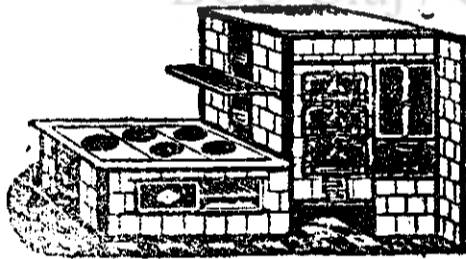
ARAD, Flórián-u. nr. 6e (casă proprie)

Primește în lucrătorea sa orice lucru ce stă în atingere cu această branșe, ca:

ferarii pentru clădiri, mașini de fier, porți, balcone, coridoare, trepte, grilaje verende, scuturi, tablete în orice formă, sobe Meidinger, fântani săritoare, și orice soiuri de renovări.

Indeplinesc orice comandă atât în loc cât și în provincie în modul cel mai cinstit — iar pentru lucrul făcut de mine primesc cheazășia.

Cerând sprijinul onoratului public, român

Cu stimă:

I. SPANLANG,

lăcătușier.

Planuri pregătesc gratuit.

Lucru admirabil. — Prețuri ieftine. — Serviciu prompt.

HAINA PREOȚEȘTI.

Am onoare a aduce la cunoștința on. preoți, că mi-au sosit

stofele negre de primăvară

și vară și le păstrez în magazin în mare asortiment. — Mă voiu sili ca și până acum să câștig încrederea și mulțumirea on. mei clienți.

Pentru comandele din provincie e de ajuns să se trimită o reverandă de model sau o haină; la dorință însă

mă duc pe cheltuiala proprie până la fața locului.

Primesc confecționarea și repararea odăjdiilor bisericești, cu prețuri moderate. Prăvălia: Lângă casina națională, casa Balog György. Szabadka. Vesselényi ut. **Hadnagy István**, croitor de haine civile și preoțești.

O păpușă pentru probă

numai 5 cor. 50 fileri.

Pregătit cu pânză 9 coroane.

Se află la pregătitorul de păpuși de probă

VAJDA SAMU

BUDAPEST, Károly-körut 11. sz.

Mare institut de reparat de păpuși de jucărie.

Preț-curent gratis! Reparare de păpuși!

Vânzare en gros și en detail.

Sárga János

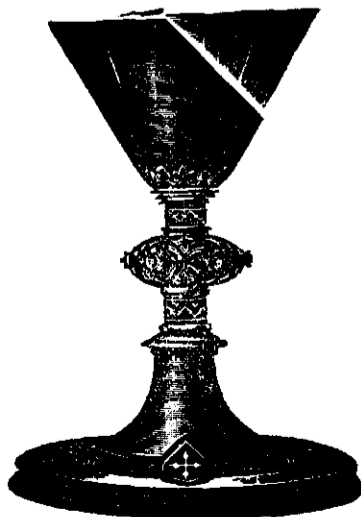
:: argintar și pregătitori de obiecte artistice ::
Kolozsvarát Mátyás király-tér 12—13.

Telefon nr. 354. Telefon nr. 354.

Mari deposit în obiecte de biserică, obiecte de argint ciasornice. Bijuterii specialități engleze și franceze s. a.

Plătire în rate favorabile.

Catalog ilustrat de prețuri gratuit și porto francó.

NOXIN

cea mai bună cremă de ghetă

cu cheia patentată

Se poate căpă a în toate prăvălile mai bune

The „Noxin“ Co.
HOCHSINGER TESTVÉREK.
Budapest, VI.

Chiar dacă ar costa multe parale

tot ar trebui să cetească toată lumea comunicatul scris în limbă populară, pe care l-a publicat Institutul Elektro-Vitalizer. Fără a mai cruța oboseala și cheltuielile resunează pe baze științifice problemele fundamentale a vindecării

prin electricitate și descrie pe cel mai ideal factor al acesteia aparatul

«Electro-Vitalizer»

În Ungaria nu s'a dat până acum publicității o asemenea carte, de aceea atragem atențiunea celor care suferă de o slăbiciune generală a nervilor, de slăbiciune sexuală, de insomnie, de dureri de cap, de dureri în spate, digestie defectuoasă, anemie, paralizie și neuralgie să cetească această carte interesantă și vor învăța din ea multe lucruri științifice.

Această carte o poate căpăta oricine gratis și porto-franco, în plic închis, dacă se provoacă la acest ziar și fără nici un obligament. Iar dacă ne cercetează le arătăm cu plăcere modul nostru de vindecare și le explicăm avantajele aparatului Elektro-Vitalizer.

Inst. de consult. med. Elektro-Vitalizer
BUDAPEST, Károly-körút 2 félem. 51.

Cupon pentru o carte gratuită.

Institutului de consultatii medicale „ELEKTRO-VITALIZER“
Budapest, Károly-körút 2, félemelet 51.

Vă rog să-mi trimiteți gratuit și porto-franco în plic închis opul despre

Modul modern de vindecare cu electricitate.
pentru bărbați (volumul care nu-l doriți trebuie șters.
dame)

Numele

Adresa

Cine dorește călătorie de plăcere ieftină, bună și iute în

6 zile la America

(Statele unite, Canada și Argentina) acela să ceară îndrumări românești dela

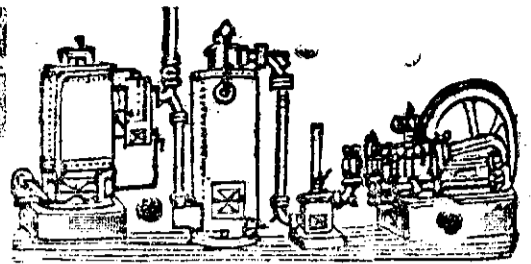
Falk & Comp

(secția românească.)

Hamburg,

Strada Rarboisen. 30.

Garanția cea mai largă! Condiții ușoare de plată

FABRICA DE MOTOARE DIN DREZDA

una din cele mai mari și mai vechi
fabrică de motoare
furnizează motoare și locomobile
cu gaz, cu benzină, cu păcură și acetilenă
toate perfecte, trainice, funcționând în
mod preciz sigur și ieftin.

Reprezentanța generală și depozitul se află la

Gellért Ignác és Társa
BUDAPEST, Teréz-körút 41.

Telefon Nr. 12-91. Telefon Nr. 12-91

Cele mai bune mașini de cusut de azi sunt

PFAFF

Mersul ușor fără șgomot. Ediție de gust.
Durabilitate fără seamăn. În întrebuințarea
cea mai ieftină, cea mai practică pentru
broderie artistică. Se pot căpăta în magazinul lui

Hammer Vilmos

Maestru de electricitate

Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

APĂ MINERALĂ PHÖNIX DIN BUZIAS

IN FRIVINTA EFECTULUI PENTRU BOALELE DE RINICHI ȘI BĂȘICĂ
INTRECE TOATE APELE.

La gust e plăcută, puțin acrie, nu e feruminoasă și abundează în acid carbonic.
Apă de masă neobișnuit de răcoritoare.
Întrebuințată pentru cură de beut, pentru boale de rinichi și bășică, pentru formațiunea petrii de bășică și înisipare, pentru catarul organelor de respirație și de secrețiune s'a dovedit de un efect eminent.

PROSPECTE trimite gratuit administrația izvorului:

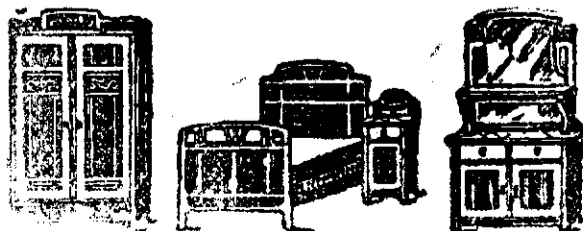
Direcțiunea stațiunii balneare Muschong — în Buzias.
Depozit general: **STAUDT MIKLOS**, Arad, Boross-Béni tér 22. Telefon Nr. 654.

◆◆◆ Se poate căpăta la toate prăvălile de coloniale. ◆◆◆

La reparații, adoptări etc. nu vă uitați de

Geamurile duble de reformă ale lui Mayr.

Brevet unguresc nr. 37857, foarte potrivite și încercate de toată lumea. Sunt cele mai simple, bune și ieftine (A nu să confundă cu ghișeurile!) și sunt brevetate în toate în statele mari. Lucrări de construcție de tot felul. Instalații și aranjamente de localuri, magazine, școli și biserici.

Siugurul producător al geamurilor duble de reformă.

Brevet unguresc numărul 37857.

- VICTOR KREMER -

(ampărărie cu uzină de aburi)

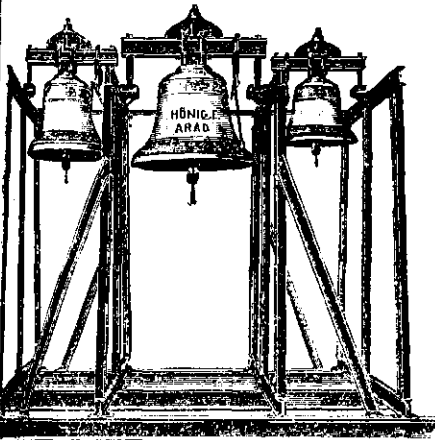
SIBIU (Hermanstadt, Nagyszeben)

Reclama e sufletul comerțului.

Friederic Höning

Arad, strada Rakoczi Nr. 11-28.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

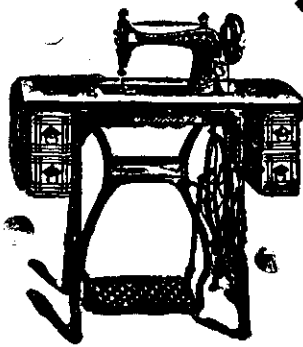

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Fondat la 1840.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că lață cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și aceluiași tare și cu șunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învărti și postamente de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învărti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprăsolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

Ocazie extraordinară.

Mașini de cusut noi de tot, Singer cu braț înalt 27 fl. cu suveica în formă de roțiță 40 fl. cu 5 cuti și suveică de roțiță 50 fl. cu cinci cutii centralolint executată

perfect, fără sgomot 55 fl. centralolint fără sgomot, cu patru cuti, un decor frumos de odac 65 fl. se expediază dela Krausz Henrik, Budapest, IV., Veres Pálné-utca 40. földszint 5.

Correspondența mă rog să se facă în limba germană sau maghiară.

Expediez cu prețuri moderate tot felul de mașini industriale cu garanție de 5 ani.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacist. :: Debreczen :: farmacia ::
«Arany egyszaru»

Hajdusági
Bajuszporrá.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin postă se trimit numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT

PENTRU VOPSIREA PĂRULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să albă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

Expoziție permanentă. Magazin de mobile!

Anunț on. public că mi-am aranjat din nou și mi-am lărgit magazinul meu de mobile

afător pe piața Andrassy Nr. 15 (casele Hermann).

care există de mai multe zeci de ani și să lucrează de un prestigiu excelent. Magazinul a fost acum lărgit :: cu apartamentele din etaj și l-am aranjat eu ::

cel mai modern și mai nou mobilier

de salon, de sufragerie

:: și dormitor, ::

toate din fabrica mea, încât oricine le va vizita va găsi imediat și va putea alege orice mobile dorește.

Comandele din provincie să execută prompt și repede.

STEIGERWALD A. fabricant de mobile.

FRAȚII BURZA

ARAD, Boros-Béni tér.

recomandă depositul lor cel bogat, prăgini de, fer plăci de fer, osii de fer, instrumente de fer, sobe de fer turnat, mașini de gătit, sârme și cuie de sârmă, lanțuri, săpi, arșeu, furci de oțel și tot felul de vase de bucătărie de fer o ——— turnat și smălțuite. ——— o

Mare depozit de stropitoare sistem „Wermorel“.

- - Mare depozit de revolvere - -
cu repetiție, arme și revizite de
o o o împușcat. o o o

≡ Depozit de mașini agricole. ≡

așa d. e. pluguri de oțel sistem Sack, mașini de sămănaș, grape, tăietoare de pae și napi, cântare. Mare magazin.

Cea mai bună calitate în plăci de catran (păcură), și asfalt pentru acoperit casele.

Comandele din provincie se îndeplinesc punctual.

Telefon Nr. 604.

Telefon Nr. 604.

Firmă românească.

Cea mai frumoasă muncă de strungar o face

Fock Gábor

ARAD, strada Weitzer János Nrul 6.

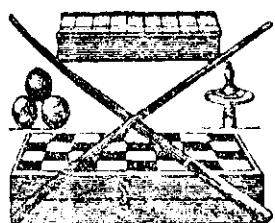
Pregătește ornamente și obiecte de os, precum și tot felul de lucruri ce se țin de brânza asta,

mescioare de făcut dantelă

:: și aparținentele. ::

Se pot comandă

pe lângă prețurile cele mai favorabile dela acest atelier. — Comandele din provincie se efectuează cu acurateță și promptitudine.

Prăvălia de instrumente
musicale a lui

BABOS BÉLA
Nagyszeben
Elisabethgasse 30.

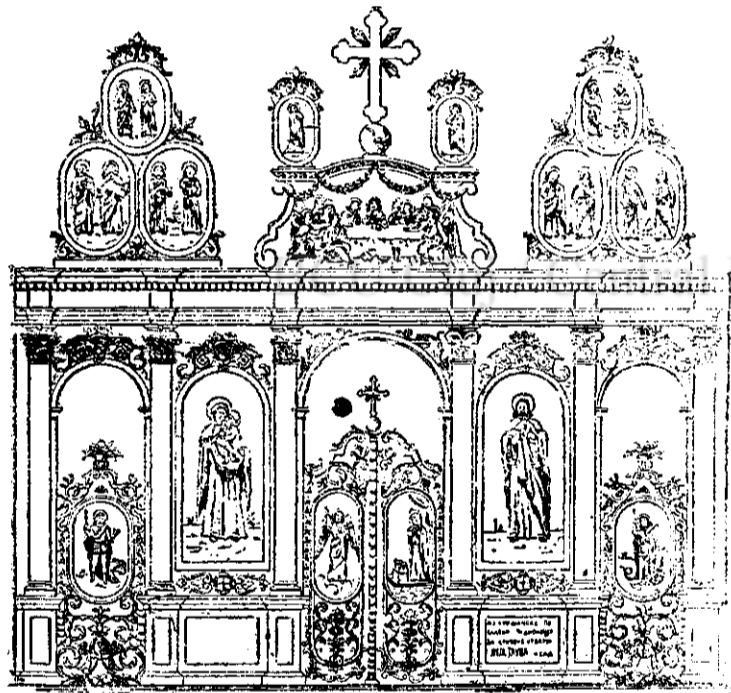
Atrage atențiunea on.
public din loc și din
provincie asupra ma-
relui său atelier de
reparat instrumente
musicale aranjat în
mod exemplar unde se
repară și se fabrică tot
felul de instrumente
musicale cu coarde, de
alamă, harmonice, gra-

mofoane, (fonografe), tambure și cimbale, în mod special sub
supravegherea personală și cu prețuri convenabile. Se pot găsi și
tot felul de părți cari compun instrumentul.

Urr György sculptor, în
GAȘOVIA.

Primul atelier din Ungaria de sculptură pentru mon-
tarea bisericilor provăzut cu motoare.

KASSA, Bethlen körút Nr. 24.

Recomand on. preoțimi atelierul meu celebru.

Fac altare artistic lucrate, precum am-
voane, iconostase, străni și altele.

101 certificate de recunoștință.

Se trimit planuri la dorință precum și preț-curent.

Prima fabrică de umbrele de ploaie și de soare, din **Sibiu**

RECOMANDĂ:

asortimentul bogat de umbrele de ploaie și de soare, fabri-
cație proprie, dela execuția cea mai simplă până la cea
mai complicată. Se primește
asemenea umbrele de îmbră-
cat din nou cu stofe de cali-
tatea cea mai bună ce o are în
depozit, cu prețuri favorabile.
Solicita încrederea on. public :

J. Oestreicher, fabricant de
umbrele.
Sibiu, Grossering 18.

Mare succes. Invenție nouă.

Dintii susțin sănătatea

căci sub influința lor stau organele mistuirei, cari ra-
tural au înriurire asupra sănătății. Fiindcă sănătatea e
mai scump tesaur din lume, de aceea vă recomand noua
mea invenție, care nu e frază goală ci vă dă o probă sigură

**cosmetical de dinți „Hófehér“
a lui Nádler**

care și cei mai negligeați dinți îi curăță depărtându-le
negreala sau gălbineala
și face albi ca și zăpada

O singură experimentare adeverește, că „Hófehér“ e
mai bun ca praful, crema și pasta de dinți, că nu e în
el praf care să frece, care se pune pe gingei și
între dinți și ducând smalțul de pe dinți produce du-
reri de dinți și de gingei. Nu conține săpun, ca altele.

»Hófehér« e un lichid produs din sucuri de plante pe
cale chimică, și are un gust plăcut.

Prețul unei sticle 1 cor. 50 fil., care ajunge 1—2 ani.

Se capătă la:

Nádler Lajos

ARAD, în depozitul din **Andrássy tér 20,**
Locul fabricii: **Varjassy József utca 32,** (casa proprie).

Sub scutul legii și patentat!

Acuma a sosit

**Untura de pește proaspătă
de Norvegia**

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice
este escelentă

Spirtul Reuma

Încercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás
Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.